Cumartesi
28
Kânunusânî
1939

İDARE YERİ
İstanbul Nuruosmaniye No. 34
Telgraf: Yenisabah gazetesi
İSTANBUL
Telefon: — 20795
Birinci yıl — No. 266
Her yerde (3) Kuruş

YENİ SABAH

GÜNDELİK SİYASİ HALK GAZETESİ

İsmet İnönü Albümü

Hayatı-Hizmetleri-yazanlarıHüseyin Cahid, Peyami Safa, Turhan Tan, Âbidin Daver, İlhami Safa 72 büyük ve renkli resimler 52 sayfa fiyatı heryerde 30 kuruş. Dağıtma yeri Ankara caddesi Adâlet han No. 1

İspanya Meselesi

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

İspanyada dahilî harp bitiyor. Fakat Avrupa için asıl İspanya meselesi şimdi başlıyor. Bugüne kadar, pehlivanların kapışmadan evvel, biribirlerinin boyunlarına el atarak muarızlarını çekiştirmeleri ve tartaklıyarak kuvvetlerini tartmaları kabilinden bir takım teşebbüslere şahit olduk. Avrupanın dört bir tarafından İspanyaya yarı resmî bir surette akın eden muhtelif din ve itikad mensupları taptıkları Allahlar uğurunda kan döktüler ve kanlarını akıttılar. Şimdi artık mesele bir din kavgası şeklinden çıkarak ya resmî ve siyasî bir harp haline inkılâp edecek yahut bir tesviye tarzına müntehi olacaktır.

İspanya Avrupanın büyük devletleri arasında müteaddit harpler için bir sebep teşkil etmiştir. Bunun en son tecellisi 1870 de Fransa ilePurusya arasında çıkan harptır. Bir Hohenzollern prensine İspanyol kralık tacının teklif edilmesine tahammül edemiyen üçüncü Napoléon'un teemmülsüz hareketi ve Bismarck'ın kurnazlığı Fransa imparatoruna tahtını kaybettirdi, Almanya imparatorluğunu doğurdu ve Fransızlar da Alsace ve Lorraine'in zıyamdan mütevellit acı hatıralarla Cihan Harbine takaddüm eden senelerde bütün Avrupa politikasının cereyanı üzerinde tesir yaptı..

İspanya geçen asrın sonlarında ve bu asrın iptidalarında umumî siyaset cereyanları üzerinde bilvasıta icra ettiği bu mühim tesiri kaybetmiş değildir. Bugün ortada Hohenzollern hanedanı yok; bugün imparatorluk Fransanın yerinde bir Fransız Cumhuriyeti hüküm sürüyor. Fakat iki milletin menfaati İspanyol toprakları münasebetiyle tekrar çarpışmak tehlikesini arzediyor.

Şimdi bu kargaşalık âmilleri arasında bir de İtalyan davası mevki almıştır. Bu, meseleyi biraz daha muğlâk bir hale sokmağa sebep oldu. Düşünülecek olursa, İspanyada Almanya ile İtalyanın ancak taarruzî maksatlarla bir alâka besliyebilecekleri takdir edilir. Fakat Fransa İspanya işlerine kendi emniyeti bakımından, tedafüî bir zaruret ile lâkayd kalamamak mevkiindedir. İspanyada teessüs edecek kuvvetli bir Alman yahut İtalyan nüfuzu Fransız hudutlarının tamamiyeti bakımından büyük bir tehlike teşkil eder; Fransa iki üç ateş arasında kalmak tehlikesine maruz bulunur. Fakat İspanya Fransızların elinde olsa da Almanya ve İtalyaya karşı tecavüzî bir harpte büyük bir rol oynıyamaz.

Onun için, Fransızların İspanyol davasında ananevî siyasetlerinden fedakârlık edebilmelerine, İspanyanın Berlin - Roma mihverine göre bir meslek takip etmesine kolaylıkla tahammül edeceklerine ihtimal verilemez. İngilterenin İspanyol meselesinde Fransayı Almanya ve İtalyaya karşı yalnız bırakması biraz müşküldür. İspanyada teessüs edecek kuvvetli bir Alman ve İtalyan nüfuzu Septe boğazını İngiliz münakalâtına hemen hemen katî surette kapıyabilir. Hattâ bütün İspanyada değil, yalnız Balear adalarında tesis edilecek bir İtalyan üssü bahrisi bile Fransa ve İngiltere için çok

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu 3 üncü sayfada)

Hortlıyan Ganavar
Bu heyecanlı romanımıza bugün başladık
6 ıncı sayfada

Başvekilimiz Dr. Refik Saydamın evvelki gün Başvekalette Celâl Bayarla birlikte alınan resmi

Meclis Feshedildi

Başvekil Dr. Refik Saydam dün beyannamesini okudu

Başvekil Ezcümle Dediki: Vatanda Geniş Mikyasta Müstakar Bir Huzur ve Sükûn Temin Etmek, Programımızın Başında Gelir

Başvekilin Beyanatından:

Millî Müdafaa kuvvetlerimizin harp icablarına göre yetiştirilmesi yolundaki mesaiye hız verilecektir. — Dış politikamız tuttuğu yolda devam edecektir. — Köylü ve çiftçi vatandaşların vergi yükünü tahfif etmek, köylümüzün iktisaden süratle kalkınmasını temin eylemek ve hayatı ucuzlatmak en samimî emellerimiz arasındadır.

Ankara 27, (A. A.) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında celsenin açılmasını müteakip kürsüye gelen Başvekil Refik Saydamın aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

— Arkadaşlar,

Selefim sayın Celâl Bayarın istifası üzerine teşkili bana tevdi buyurulan kabineyi yüksek huzurunuza getiriyorum.

Kabinenin programı, şimdiye kadar olduğu gibi, mensup olduğumuz Cümhuriyet Halk Partisinin programını tahakkuk ettirmek gayesine dayanmaktadır.

İnkılâp kanunlarının millî bünyede sarsılmaz bir şekilde işlemesini ve adlî teşkilâtın devamlı inkişafını temin yolunda ittihaz edilmiş olan tedbirleri tatbikine hassasiyetle devam etmek azmindeyiz.

Müdafaa kuvvetlerimizin teslihat ve teçhizat programının tahakkukuna devam edilecek, millî müdafaa kuvvetlerimizin harp icaplarına göre yetiştirilmesi yolundaki mesaiye hız verilecektir.

Vatanda geniş mikyasta müstakar bir huzur ve sükûn temin etmek, vatandaşları anarşiden ve ce-

(Sonu 3 üncü sayfada)

Yeni Meclis 3 Nisan Günü Toplanacak

Ankara- 27 (A. A.) — B. M. Meclisi reisi Abdülhalik Rendanın riyasetinde yaptığı bugünkü toplantısında, Hasan Saka "Trabzon" tarafından verilen bir kararı kabul etmek suretiyle intihabatın yenilenmesine karar vermiştir.

Bu suretle Büyük Meclisin, beşinci intihap devresinin son içtimaını teşkil eden bugünkü toplantısında celsenin açılmasını müteakip söz almış olan Başvekil Refik Saydam'ın umumî tasvip sesleri ve sürekli alkışlarla karşılanan beyanatı dinlenmiştir.

[Sonu 5 inci sayfada]

Yeni Deniz Bank U. Müdürünün Beyanatı

B. Yusuf Ziya, Satye Binası, Etrüsk ve İmpeks İşleri Hakkında Dün Gazetecilere İzahat Verdi

Eski Deniz Bank müdürü Yusuf Ziya Önişin istifası üzerine Deniz Bank umum müdürlüğüne tayin edilen Yusuf Ziya Erzin dün öğleden sonra gazetecileri kabul etmiş ve sorulan suallere şu cevapları vermişlerdir.

— Bazı istifa şayiaları var bunlar nedir?

— Deniz Banktan yalnız fen dairesi eknoloji şefi Süleyman Seden istifa etmiş ve istifası kabul olunmuştur.

— Mühendis Süleymanın odasında yapılan taharriyat neticesinde mühürlenerek Ankaraya gönderilen evrakın Deniz Bankla alâ-

(Sonu 7 inci sayfada)

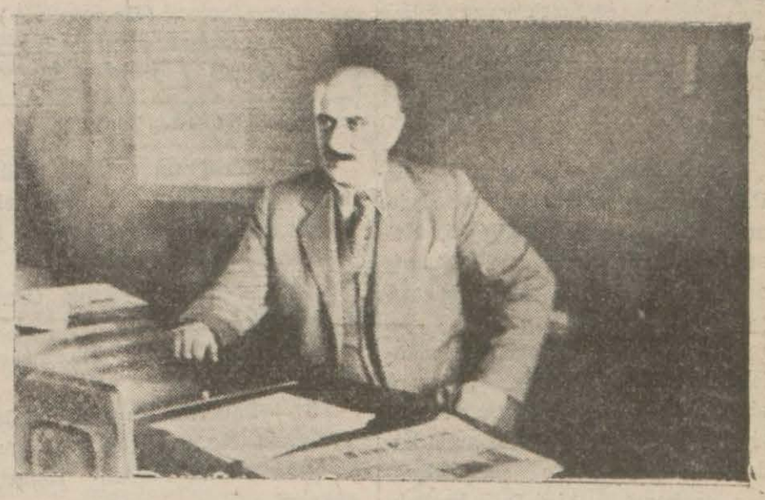

Denizbankın yeni umum müdürü B. Yusuf Ziya Erzin iş başında

İmpeks Tahkikatı İkmal Ediliyor

Hâdisede İsmi Geçenlerden Takar Dün Neler Söyledi? B Seden Deniz Banktan çekilip Ankaraya gitti!

3 ay evvel kurulan ve yersiz teşebbüslerinden dolayı Adliyeye intikal etmiş olan "İmpeks,, şirketi tahkikatı bitmiş gibidir.

"İmpeks,, şirketi müessislerinden Kemal ve Şakirin küçük kardeşi Deniz Bank teknoloji şubesi müdürü Süleyman Sedes de Ankaraya gitmiştir.

Süleyman Sedes, Deniz Bank Umumî müdür muavinlerinden Harunun maiyetinde çalışmış ve Deniz Banka ait mübayaa işleriyle meşgul olmuştur.

İngiltere ile kredi anlaşmasından sonra bu mübayaa işlerinde bir şirketin tavsit edilmesi onlarca faydalı görülmüş ve İmpeks kurulmuştur.

Bu sırada bir İngiliz firmasından İstanbul mümessilliğine gelen

(Sonu 7 inci sayfada)

Esnaf Cemiyetleri Müşterek Toplantısı

Dün Halk Partisinde Toplanan Mümessiller Esnaf İçin Faydalı Kararlar verdiler

Esnaf cemiyetleri idare heyetleri azâlarının Halkevinde dünkü içtimalarından bir intıba (Yazısı 7 de)

Gumhurreisimizin Çayı

İnönü Büyük Millet Meclisi azâlarına Dün akşam bir çay ziyafeti verdi

Ankara: 27 (A. A.) — Reisicumhur İsmet İnönü bu akşam Çankayada riyaseticumhur köşkünde Büyük Millet Meclisi âzasına bir çay vermişlerdir.

Şili Zelzelesinde Ölenlerin Sayısı 30 bini Geçti

Bu müthiş faciada 50 bin kişinin de ağır yaralandığı anlaşılıyor

Santiago, 27 (A.A.) — Zelzele kurbanları hakkında yapılan yarı resmî tahminlere göre, (felâket neticesinde 30000 kişi ölmüş, 50000 kişi yaralanmıştır.

Başvekilimizin Gazetecilerle Hasbihali

Ankara ve İstanbul gazeteleri sahip ve Başmuharrirlerinin Başvekil Refik Saydamın reisliğinde, Ankarada toplandıklarını yazmıştık. Resmimiz bu içtimadan bir intıbaı tesbit etmektedir.

ENVER PAŞANIN ÖLÜMÜNDEKİ ESRAR

Yeni Sabahın Tarihî Tefrikası: 57

Enver Paşa Pek Çok Heyecanlı idi..

Kendisine Getirilen Mektubu Okudu ve Sonra Düşünceye Daldı

— Nereden?

— Daületmen beyden.

— Daületmen beyden mi?

— Evet bir mektup getirmiş.

— Çabuk çıkıyorum. Bekleyiniz.

Enver paşa süratle yıkandı. Hamamdan çıktı. Karşısında uzun boylu. yakışıklı bir süvariyi buldu. Süvari paşanın karşısında askerî bir resmi selâm ifa ettikten sonra göğsündeki mektubu çıkardı. Üç defa öpüp başına koyduktan sonra Enver paşaya uzattı.

Paşanın ıslak saçları darma dağınık idi. Saçlarını bile tarıyacak vakit bulamadığı için:

— Evlât.. Dedi. Bir dakika bekle bakayım..

Enver paşa bir elile ıslak saçlarını parmaklarile tarıyor. bir elinde de tutmuş olduğu mektubu okuyordu. Fakat her satır yüzündeki çizgileri arttırıyordu.

Enver paşa çok heyecanlı idi. Parlak gözleri mektubun satırlarını okudukça kararıyor gibiydi.. Hamamdan yeni çıktığı için kızarmış olan yüzünün rengi şimdi moranyordu.

Uzun kirpikli gözlerinin hazakaları büyüyor, genişliyor ve sonra alnındaki çizgiler gittikçe derinleşiyordu. Paşa mektubu sonuna kadar okuyup bitirdikte sonra elinnden bırakamadı. İki defa katladı. cebine koymak üzere iken dalgın gözlerini kapadı ve düşünceli hareketle elini yine cebine soktu. Mektubu tekrar çıkardı ve yine okumağa başladı.. Okudu" Okudu.. Nihayet müsterih bir vaziyette geniş bir nefes alarak zarfı ve mektubu cebine soktu.

Mektubu getiren askere dönerek

— Evlât.. dedi. Git karargâhta bekle.. Ben şimdi mektubun cevabını yazarım. Hem sen ne zaman gideceksin?

— Ne zaman emrederseniz?

— Öyle ise bugün istirahat et Akşam gel yaverimden mektubumun cevabını al. Yarın hareket edersin.

Enver paşanın almış olduğu bu mektupta ceditlerle yine eskilerin arasındaki bir ihtilâftan bahsediliyordu. Bilhassa İbrahim bey ile Togay Sarının yaptığı işler anlatılıyor ve yeni vaziyet bildiriliyordu.

Paşanın asıl düşündüğü bu mesele değildi. Evvelâ Baysondaki kızıl ordu kuvvetleri idi.

Ondan sonra bu vaziyetleri bir an içinde islâh edeceğine emin bulunuyordu. Ve kendi kedinne (Baysonu aldıktan sonra garbî mıntakaları alır bu suretle bütün Türkistanı gerek Ruslardan gerekse dahildeki nifaklardan temizlerim) diyordu.

Hakikaten o günlerde Enver paşanın memleket için çalışırken halek arasında daha doğrusu biraz kuvvetlei vaziyette bulunanların bu kabil post kavgaesına düşmeleri çok garipti. Fakat işte oluyordu.

Bunlara karşı koymak için Kızıl ordu ile mükemmel surette çarpışmak ve onu yenmek lâzımdı.

Enver paşa bu maksatla büyük hazırlıklarını yaptı ve nihayet Bayson üzerine yürüdü. Buradaki çarpışmalar şiddetli oluyordu. Kızıl Ruslar karşılarında derme çatma bir kuvvetin bulunmadığını ve muntazam bir teşkilâtla işin idare edildiğini artık anlamışlardı.

Fakat bunlar da çok uzun sürmiyordu. Ciddî çarpışmalar henüz başlamamış gibiydi. Nitekim günler geçtikçe basmacılar kuvvetlenirken Ruslar da işe ehemmiyet vermeğe başlamışlardı. Yavaş yavaş Buhara üzerine ve Türkistanın muhtelif taraflarına takviye kıtaatı gönderiyorlar bir taraftan da yazı ile propağanda yaparak Enver paşayı gözden düşürmeğe çalışıyorlardı.

Enver paşa hakkında bilhassa muhtelif gazetelerde ve broşorlarda yazılar yazıyorlar ve onun siyasetini tenkit ediyorlardı.

Bundan başka halk arasında Rusların kuvvetini göstermek maksadile memleketin muhtelif taraflarında tethiş siyasetine de başlamışlardı. Meselâ muhtelif mıntakalarda bilhassa (Taşkentlerde tevkifat yapıyorlar ve sokaklarda tankları ve askerî kıtaları geçiriyorlar ve semada da yükselen tayyarelerle kuvvetlerini göstermek istiyorlardı.

(Devamı var)

RADYO

CUMARTESİ— 28/1/39

13.30 Proğram 13.35 Müzik (eğlenceli plâklar) 14. Memleket saat ayarı, Ajans, meteoroloji haberleri. 14.15 Türk müzigi.

1 — .... Tanburi büyük Osman beyin- Hicaz Peşrevi.

2 — Faik Kapancı- Hicaz şarkı- Okşadım saçlarını.

3 — Sadettin Kaynak- Muhayyer şarkı- Ne zaman görsem onu.

4 — Fahire Fersan- Kemençe taksimi.

5 — Refik Fersan- Gülizar şnarkı- Sabah güneş doğarken.

6 — ..... Türkü- Dağlar dağımdır benim.

Okuyan Mahmud Karındaş.

Çalanlar: Reşat Erer, Fahire Fersan, Refik Fersan.

14.45.15.30 Müzik- (Hafif orkestra- Pl) 17.30 Program. 17.35 Müzik (dans saatı pl) 19.05 Konuşma (dış politika hadiseleri) 18.20 Türk müzigi (ince saz faslı- Suzinâk ve Hüzzam fasılları) 19.20 Romantik müzik hakkında müsahabe- ve konser-

Nurullah Şevket, Cevat Memduh.

19.55 Temsil- Deniz hasreti- Yazan Sadri Ertem. Radyo için tertib eden Avni Dilligil. 20.25 Türk müzigi.

1 — Tamburi Ali efe- Suzidil Peşrevi.

2 — Tamburi Ali efe Suzidil ikinci beste- bilmedik yariki.

3 — Tamburi Ali efe Suzidil Ağır semai- Kani yadı lebinle.

4 — Cevdet Çağla- Taksim.

5 — İsemet ağa- Suzidil şarkı -Ülfetin geçti efendim.

6 — Şakir ağa Suzidil şarkı Sevmişim bir kaddi mevzun.

7 — Ali efe. Suzidil şarkı Her bir bakışında neşe.

Okuyan: Muzaffer İlkar.

Çalanlar: Vecihe, Reşad Erer Ruşen Kam, Cevdet Kozan.

20.50 Ajans, meteoroloji, ziraat borsası (fiyat) 21. Memleket saat ayarı. 21. Müzik (küçük orkestra şef: Necip Aşkın)

1 — Saint Saens- Kahramanlar marşı

2 — Heuberger- Şarkda süitinden- Raks eden kızlar.

3 — Johannes Brahms- Macar dansı No. 9

4 — Keler Bela- Mabedin açılışı- uvertür.

5 — J; Breuher. İtalyan şarkısı.

6 — Hermann Dostal- Marş

7 — Gounod- Bach- Ave Maria

8 — Rafaele Valente- Uzak bir memleketten- Serenad.

9 — J. Strauss- Sanatkâr hayatı. Vals.

22. Haftalık posta kutusu, 22.25 Müzik (dans, Çigan-Pl) 23.45.24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

ŞEHİR HABERLERİ

İstanbul Belediyesinin Temizlik İşleri

İstanbul Belediyesi şehrin temizliği noktai nazarından yeni tedbirler etrafında tetkikler yapmaktadır.

İstanbulun ve Beyoğlunun ana caddeleri başlıca meydanları iki gündenberi yıkanmaktadır. Ve sabahları tertemiz olmaktadır. Fakat akşam üzerleri yani caddelerden geçenler buralarını süprüntü ve pislik içinde görmektedirler. Sabahtan akşama kadar halk tarafından yollara atılan çöpler buralarını kirletmektedir. Halkın elindeki çöpleri sokağa atmasının başlıca sebebi yollarda, biribirine sık mesafelerde çöp kutularının bulunmamasıdır.

Belediye şimdilik yalnız tramvay durak mahallerinde olan çöp kutularını fazlalaştırıp bunları sıklaştıracaktır. Çöp kutuları için yeni nümuneler hazırlanmıştır. Yakında kabul olunacak olan bu nümuneler üzerinde ihtiyaç nisbetinde sipariş olunup yollara konacaktır.

Evlerde, dükkânlarda ve apartmanlardaki çöplerin üzerleri açık gayri sıhhî teneke ve saire de toplandığı ve bu üzerleri açık kutuların bilhassa yazın sineklerin bir yuvası haline geldiğini gören Belediye evler dükkânlar ve apartmanlar için muayyen hacimlerde içi ve dışı galvanize kapaklı çöp kapları hazırlatmaktadır. Dün nümuneleri tetkik olunan bu çöp kapları kurşundan imâl olunmuştur. Belediye nümuneler üzerinde katî kararını verdikten sonra hazırlattırılacak olan çöp kaplarından her 5 nüfus için bir tane almak mecburi olacaktır. Asgarî 10 sene garanti olan bu kaplar mümkün olduğu kadar ucuza mal edilmeğe çalışılacaktır.

Halihazırda aralarında 100 metre olan caddelerdeki terkos musluklarının mesafelerinin 50 metreye indirilmesine karar verilmişti. Bu kararın tatbikine yakında geçilecektir. Bu tedbir şehir yollarının yıkanmaması için çok lüzumlu görülüyor.

Belediye geçen sene yolları yıkamak için otomatik 26 tane şaryö getirmişti. Bunların kullanılmasına yangın musluklarınnı biribirinden uzak mesafeleri olmasından dolayı imkân görülmemişti. Bunları bu sene kullanılmasına çalışılacaktır. Diğer taraftan yine geçen sene Türkiyede yaptırılan otomatik caddeleri süpürme cihazlarının bu sene Beyoğlu taraflarında kullanılmasına başlanmıştır. Fakat asfalt yollar için yapılan bu cihazlar parke yollarda kullanılınca derhal bozulmaktadır. Ve bu yüzden kullanılması imkânsız görülmektedir.

Şehrin temizliğinin halkın medenî terbiyesinin bir tezahürü olduğunu düşünen belediye, halkı şehri temiz tutmağa teşvik eder şekilde broşürler bastırıp muayyen yerlere asacaktır.

15 yaşında bir Çocuğun cinayeti

Beyoğlunda alacak yüzünden bir vaka oldu

Beyoğlunda Ağacamiinde oturan henüz 15 yaşındaki Kemal isminde bir çocuk mezkûr sokakta aşçı Kâzımın dükkânında alacak yüzünden Celâl isminde bir arkadaşını bıçakla sol memesi altından yaralamıştır.

Beyoğlu Belediye hastahanesine kaldırılan Celâlin hayatı tehlikededir.

— (Kurban derisi) deyip geçmeyiniz. Göstereceğiniz ufak bir alâka Hava Ordumuza birkaç tayyare, Kızılaydan imdat bekliyenlere ve sokakta kalmış yavrulara yardım temin edecektir.

Okuyucularımız Diyor ki:

Üç hamalın derdi

Matbaamıza müracaat eden üç hammaldan (Meydancık iskelesinde 2963 numara ile) bundan iki sene evvel hammallık yaptığını söyliyen Yusuf derdini şöyle anlattı:

(— Bundan iki sene evvel meydancık iskelesinde hammal olarak çalışıyordum. Fakat o zaman askerliğim gelmediğinden vatanî vazifemi ifa etmek maksadile şubeye müracaat ettim ve vazifemi ifa ettim. Ve geçenlerde müddetimin hitama ermesi dolayısile terhis olunarak İstanbula avdet ettim ve yeniden hammallığa talip oldum. Baş vurduğub alâkadarlar (20-35 arasında olanları hammallığa almaktayız.) dediler. Halbuki benim yaşım biraz büyüktür ve eskiden oradan bilfiil çalışmıştım. Dört nüfusa bakmaktayım. 37 yaşındayım. Daha 20 sene hammallık yapacak kuvvetteyim. Derdimi kime anlatayım.

Unkapanı iskelesinde 4799 numara ile hammallık eden Mehmet de derdini şöyle anlattı:

(— Unkapanı iskelesinde çalışıyordum. Memlekete gittim, geldim. Yaşım 22 dir. Beni de askerliğini yapmadın diye almıyorlar. Halbuki evvelce çalışıyordum. Başımda 8 nüfus var, askerliğim gelinceye kadar ben ve ailem aç mı kalalım. İskeledeki kâhyalar istediklerini alıyorlar, istediklerini almıyorlar.)

Sirkeci hammallarından 2663 Hüsmen de derdini şöyle anlattı:

(— Ailem hasta idi. Bir ay izin alarak memlekete götürdüm. 15 gün geç kaldım. İstida ile Belediyeye müracaat ettim. Cemiyete havale ettiler. Cemiyetten yaşın fazladır, alamayız cevabını verdiler. Tam 6 nüfusa bakıyorum. Şaşırmış bir haldeyim. Benim gibi 100 den fazla hammal bu vaziyettedir. Lûtfen alâkadarların nazardikatini celkbetmenizi rica ederim.

Katil Eminin İdamı İstendi

Sultanahmette karısını ve kain pederini öldüren ahçı çırağı hakkında dün iddiname okundu

Bundan bir müddet evvel Sultanahmede Dizdariyede genç karısı ile kayin pederini öldüren lokanta çırağı "Açin" in muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Dünkü muhakemede müddeiumumî iddianamesini okumuştur.

Mumaileyh; katil Eminin bu cinayeti taammüden işlediğini beyan ederek hakkında idam hükmü verilmesini istemiştir.

Muhakeme; müdafaa ve karar için kalmıştır.

POLİSTE

Bir eskiciyi vurdular!

Uzunçarşıda Yemiş hanında oturan Mustafa oğlu Yusuf; dün, Yenicamide eskicilik yapan Ali oğlu Mevlut tarafından bıçakla kolundan yaralanmıştır.

Bir işçi başını makineye kaptırdı

Kuru çeşmede Vehbinin meşin fabrikasında çalışan amelelerden Mehmet oğlu Mustafa dün başını makine kasnağına kaptırmış ve yaralanmıştır.

Mangala düşen adam!

Salmatomrukta gümüşler sokağında 2 numaralı evde oturan Halil oğlu İlyas isminde bir adam dün evinde mangal başında otururken birdenbire kömür çarpmasiyle fenalaşarak mangala yuvarlanmıştır. Kendisi tedavi altına alınmıştır.

İstanbul kasapları Ankaraya Heyet Gönderiyorlar

İstanbul kasapları, İstanbuldaki et narhları yüzünden zarar ettiklerinden, bu vaziyeti katî şekilde halletmek için Ankaraya gitmeğe karar vermişlerdir.

Ankaraya gidecek heyetle kasaplar cemiyetinin kâtibi umumîsi riyaset edecektir.

Heyet orada ziraat ve iktisat vekâletleri ile temas ederek bir hal çaresi bulmağa çalışacaktır. Kasaplar bugün, devlet ziraat kurumunun mezbahadaki rolünü ve et piyasasına müdahalesini kendilerini müthiş surette zarara uğratmakta olduğunu söylemektedirler. Toptan canlı hayvan tüccarları mevsimin kış olması ve kesilecek hayvanlar ve arpa ve saire beslenmesi yüzünden fiyatları arttırmışlardır.

Mezbahadaki toptan satış narhları geçenlerde yapılan zamma artan canlı hayvan fiyatlarını kurtaracak mahiyette değildir. Kasaplar Ankarada müsbet bir netice elde edeceklerini ümid etmektedirler.

VİLÂYETTE

Dahiliye ve Adliye Vekil erinin tamimleri

İstanbul mebusu doktor Refik Saydamın riyaseti altında teşekkül eden kabinede Dahiliye Vekâleti ni deruhte eden Faik Öztrak vilâyete vazifesine başlaması dolayısiyle bir tebliğ göndermiştir. Muhterem vekil bu tebliğinde ezcümle şunları bildirmektedir:

"— İstanbul mebusu sayın doktor Refik Saydamın riyaseti altında teşekkül eden kabinede Dahiliye Vekâleti vazifesini deruhte ederek işe başladım. Aziz milletimizin sükûn ve istikrar ve emniyet içerisinde çalışmasını teminden ibaret olan vazifemizin ve bunun salâhiyetlerimizi tayin eden cumhuriyet kanunlarının doğru anlayış ve iyi niyetle tatbiki ve millî şefimizin işaret buyurdukları anarşisiz idareyi temin edecek yegâne çare olacağına inancımızı izhar ederek bütün arkadaşlarımın benden yardımlarını esirgemiyeceklerini umar muvaffakıyetler dilerim.

Dahili Vekili
Faik Öztrak

Ayni zamanda Adliye vekili Tevfik Fikret Sılay da vilâyete bir tamim göndermiştir. Tamimde Adliye Vekilimiz diyor ki:

"— Sayın doktor Saydamın teşkil ettiği kabinede Adliye Vekili olarak başlerken Cumhuriyet hükûmetini sayın valilerini sevgi ile selâmlarım.

Adliye Vekili
T. F. Sılay

Maaşlar dün verildi

Şubat maşlarının ve kânunusâni ücretlerinin şubatın 27 sinden itibaren verilmesi için mclisten çıkan kanun dün vilâyete tebliğ edilmiştir. Memurlar ve ücretliler dünden itibaren maaşlarını almağa başlamışlardır.

Yeni Defterdar muavini

Tahsil müdür muavini Baha Horozoğlu 70 lira aslî maaşla İstanbul defterdarlığı muavinliğine tayin olunmuşlardır.

GÜMRÜKLERDE

Gümrüklerde bir yardım birliği teşekkül etti

Gümrükler idaresinde bir yardım birliği teşekkül etmiştir. Bütün memurlar bu sandığa aylık maaşlarından 25 kuruş vereceklerdir. Burada toplanan para ile ölen gümrük memurlarının cenaze paraları tesviye edilecek ayrıca daa ailelerine yardım edilecektir.

POLİTİKA

Alman - Çek münasebetının son safhası

Çekoslovakya hariciye nazırı Kvalkovski'nın geçenlerde Berline yaptığı kısa bir seyahat, son beynelmilel ihtilâfların esası mevzuunu teşkil etmiş olan bir meselenin daha ziyade iki devlet arasında tezahür eden siyasî münasebetlerini alâkadar eden bir mahiyet arzettiğini göstermektedir. Bu hususta Çek ve Alman siyasî mahafilinde fazla bir malûmat verilmemesini ve bu görüşmeler üzerinde resmî beyanatta bulunabilmesine rağmen bazı tahminlerde bulunmak mümkündür

Bunun için evvelâ Münih anlaşmaısdann sonra husule gelen vaziyeti müteakip Çek hükûmetinin İngiltere ve Fransa gibi vaktile tamamiyeti mülkiye ve istiklâlini tayin etmiş devletlerden ümidini kesmesi ve karşı karşıya kaldığı Almanyaya meylederek onunla dostane münasebat tesis etmesi tabiî bir zaruret halini almış olduğunu müşahede etmek lâzımdır. Fakat bu arada Çekoslovakyadaki Almanlar rahat durmıyarak bazı taleblerde bulunmakta devam etmektedirler. Bu sebebten son zamanlarda Çekoslovakyada bulunan Almanların statüsü hakkında Berlin matbuatındaki yazılar, ve yine Çekoslocakya matbuatının Almanlara karşı takındığı tavır dikkata şayan bir mahiyet göstermektedir.

Berlin umumiyetle Çekoslovakya üzerinde iktisadî ve siyasî bir nüfuz tesis ederek bu devleti, Berlin- Roma mihverine çekmeğe çalışmakta, bu suretle devlet adamları arasında görüşmeler neticesinde merkezî Avrupada yeni bir siyasî nizamın kurulması istihdaf etmektedir. Bu faaliyetin müsbet bir neticeye varması, ve merkezî Avrupa ve Tuna havzası devletleri arasındaki faaliyet ve gayretlerin de müsbet bir vaziyet almaları halinde kuvvetli bir blokteşkili mihverin esas gayelerinden birini teşkil etmektedir.

Fakat Çek- Alman münasebatı öyle derhal sağlam bir temele istinat ederek her iki alâkadar devleti memnun edebilecek bir vaziyet göstermeğe benzemiyor. Almanyada bulunan ve yine son anlaşma üzerine Almanya tarafında kalan Çek ve halâ Çekoslovakyada bulunan Alman ekalliyetleri meselesi bu noktadan manî bir seyir takibetmektedir. Ayrıca Çekoslovakyanın sızlık ve servet menbalarından mü-düştüğü iktisadî vaziyetteki istikrarsızlık bir kısmının azalması veya kaybolması da göz önünde tutulması lâzımgelen esaslardandır.

Alman Çek münasebetlerinde nazarda tutulacak bu akalliyet meselelerinden mada bir de Karpatlar altı Rusyası meselesi vardır ki, son Berlin konuşmasında buna temas edilip edilmediği belli değildir. Fakat bazı vaziyetlerden Almanyanın bu meselede Varşuva ile Peşteyi memnun edecek bir hal sureti bulmak için çalışmakta ve hattâ plebisite kadar gidecek çareleri de düşünmekte olduğunu müşahede mümkündür.

Netice olarak, siyaset bakımından Çek- Almanmünasebetleri, şimdilik daha ziyade iki komşu devletin arasında halledilmesi lâzımgelen bazı mevzuları ihtiva eden bir mesele halini almıştır. denebilir.

Dr. Reşad Sagay

TAKVİM

28 Kânunusâni 1939 Cumartesi

Hicrî : 7 Zilhicce 1357
Rumî : 15 son Kânun 1354

Kasım : 82

Doğu saati : 7,16

Öğle : 12,27 — İkindi : 15,03
Akşam : 17,19 — Yatsı : 18,53
İmsâk : 5,33

SON HABERLER

Barselonun zaptından sonra

Frankistler Pirenelere Doğru Hızla İlerliyor!

Ingiliz, Alman, Fransız ve Italyan başvekillerinin mülakatı bekleniyor

Londra, 27 (Hususî) — Akşama doğru Barselonun üzerinden tayyareler uçmuş ve Frankist filosu saat 17 de limana girmiştir.

Fas kıtaları Montjuich kalesinde bulunan bin kadar esiri serbest bırakmışlardır.

Barselon civarında Navarlılar hükûmetçileri şimale doğru püskürtmüşlerdir. Franconun kuvvetleri Katalonyanın diğer mıntakalarında ilerlemeğe devam ederek dün Tarrasa'yı işgal ve Sabadell'i muhasara etmişlerdir.

Frankistler Pirene mıntakalarında da ilerlemeğe devam etmektedirler.

FRANKONUN MUSSOLİNİYE TELGRAFI

Roma, 27 (A.A.) — Mussolini, general Francodan aşağıdaki telgrafı almıştır:

(Lejiyonerlerin pek parlak olan gayretlerinden dolayı size minnettarım. Bunlar, İspanyol arkadaşlariyle birlikte Barselon zaferinin çelenklerini taşıyacaklardır.)

FRANKO İNGİLTEREYE MÜRACAAT ETTİ.

Daili mailin Paris nüshası yazıyor:

İspanyanın istikbali ve İtalyan ve Alman gönüllülerinin vaziyeti [illegible] hakkında fevkalâde ehemmiyetli müzakerelerin başlamak üzere olduğu haber verilmektedir. Franko, Londrada bulunduğu dük delbe vasıtasiyle İngiltere hükûmetine müracaat ederek, İspanyol ahalisinin üçte ikisi tarafından kabul edilen bir muvakkat hükûmet tesis edebileceği zaman mmleketinden bütün gönüllülerin çekilmesini temin için bizzat teşebbüslerde bulunacağını bildirmiştir.

Frankonun bu hükûmeti Barselonu kendisine makar ittihaz edince tesisi edebileceği zannedilmektedir. Mevzuu bahis müzakereler ancak ilk safhadadır. Fakat İtalyanın da buna mukabil pamuk, kendir ve saire gibi İspanyol sanayiine lâzım olan ham maddeleri ve İspanyanın imâr ve inkişafı için icabeden sermayeyi vermesi lüzumu telkin edilmektedir.

4 LER KONFERANSI TOPLANACAK MI?

Londra: 27 (A.A.) — Dail Mail gazetesine Romadan bildiriliyor:

İtimada değer bir kaynaktan verilen malûmata göre, Mussolini Barselon sükût eder etmez bir dörtler konferansının toplanmasına şiddetle azu etmektedir. Bu konferansda İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalyanın mümessilleri İspanyaya müteallik şu üç esas noktayı müzakere edeceklerdir:

1 — İspanyayı yeniden kan dökülmesinden esirgemek,

2 — Frankoya yardım etmiş olan Almanya ve İtalyanın muvafakatiyle, İspanyol milletinin kendi mukadderatına hâkim vaziyetini tesbit etmek,

3 — Dört devletin Katalonya veya Madritte her türlü komünist veya halk cephesi hükûmetinin teessüsüne mâni olmalarını temin etmek.

ÇEKLER DE FRANKOYU TANIYACAKLAR

Prag. 27 (A. A.) — Çekoslovak hükûmeti, Frankist hükûmetini tanımağa amâde olduğunu ilân etmiştir. Geçen ilkbaharda Burgos'a gönderilmiş olan "Heyet", Çekoslovakyanın İspanyadaki sefareti haline tfrağ edilecektir.

İTALYAN TALEBELERİNİN FRANSIZ SEFARETİ ÖNÜNDEKİ TEZAHÜRATI

Roma: 27 (A. A.) — Havas Ajancının muhabiri bildiriyor:

Bir kaç yüz yüksek tahsil talebesi ve mektepli sokaklardan geçmişler ve Fransız sefarethanesine yaklaşmak istemişlerse de kuvvetli bir polis müfrezesi, talebeyi dağıtmıştır. Nümayişçiler bundan sonra Venedik meydanında toplanmışlar ve:

"Korsika Kimindir? Bizim,,

Diye bağırmışlardır.

Mussolini, üç kere balkonda görünmüş ve şiddetle alkışlanmıştır.

Cenovada itfaiye efradı, tesis edilen polis kordonuna rağmen Fransa konsoloshanesine yaklaşmağa teşebbüs eden talebeyi hortumlarla su sıkmak suretiyle geri püskürtmüşlrdir.

FRANSIZ BAŞVEKİLİNİN MÜHİM BEYANATI

Paris: 27 (A. A.) — Dün mebusan meclisinde haricî siyaset hakkında reylere müracaat edilmeden evvel aşagıdaki beyanatta bulunmuş olan B. Daladier, bütün meclis tarafından alkışlanmıştır.

Vukuat, süratle yekdiğerini takip ediyor. Fransanın hükûmetinin etrafında müttehid kalması lâzımdır. Milletin menfaati, bunu âmirdir.

Parlâmento âzasının kâffesi, Fransa'nın sulh arzusunda olduğunu beyan ve teyid etmişlerdir. Harbi takbih için beynelmilel bir konferans akdedilmesi teklifinde bulunan B. Blum ile ayni fikirdeyim. Böyle bir eşebbüs, Fransaya şeref bahşedecektir. Harp, bir delilik ve büyük bir budalalalıktır. Fakat Fransanın manfaatlerine dokunulan her noktada Fransanın katî bir "hayır" ile mukablede bulunması lâzımdır. Fransanın kuvveti, onun bu suretle hareket etmesine müsaittir. Büyük harp esnasında kıymetini takdir etmiş olduğum İtalyan milletine olan muhabbetimi unutmadım. Fransa, mülkî tamamiyetine, şimalî Afrikadaki imparatorluğuna ve yahut müstemlekât imparatorluğuna dokunulmasına ve serbest münakalâtının müteessir olmasına musamaha edemez. Yarınki vazifemiz, çetin ve ağır olacaktır. Fransanın, imparatorluğunu ve bilhassa bugün kuvvetten başka bir şey tanımıyan müdafaaya her zaman amâde olduğu idealini korumak için müttehid olması icabeder.

İTALYAN ASKERLER İDARİ MAKSATLA TOPLANMIŞ

Londra: 27 (A. A.) — İtalyada 1901 sınıfının silâh altına davet edilmesi dolayısiyle İngiltere hükûmeti tarafından bir teşebbüs yapılmamış olmasına rağmen Roma makamları bu davetin "siyasî değil idarî" sebepler dolayısiyle yapılmış olduğunu Londra hükûmetine bildirmişlerdir.

İSPANYADA İTALYAN CENERALI TALTİF OLUNDU

Roma: 27 (A. A.) — B. Mussolini İspanyadaki İtalyan gönüllülerinin kumandanı General Gambara'ya bir telgraf çekerek muvaffakıyetlerinden dolayı Tümgeneralliğe terfi edildiğini bildirmiştir.

ROMA - BARSELON HAVA SEFERLERİ BAŞLADI

Roma: 27 (A. A.) — Roma - Barselon arasında muntazam hava seferleri bugün başlamıştır.

SARI HASTALIKTAN KORKULUYOR

Santiago, 27 (A.A.) — Son malûmata göre, zelzeleden ölenlerin adedi takriben 20 bin ve yaralananların adedi ise 40 bindir. Bir kısım halk son derece sefil ve perişandır. Telgraf ve Telefon muhaberatı kesilmiştir. Hükûmet sarî hastalıkların yayılmasına mani olmağa çalışmaktadır.

İspanya Meselesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

iz'aç edici bir kuvvet demektir. Bundan dolayıdır ki İspanyadan Almanya ile İtalyayı uzaklaştırmak bahsinde İngiliz ve Fransız müttefikleri arasında bir itithat müşahede edenlere hak verilmek iktıza ediyor.

Meselenin Fransız ve İngilizler için haiz olduğu hayatî ehemmiyet düşünülecek olursa, Almanlarla İtalynalar İspanyayı nüfuzları altına almakta israr ettikleri takdirde vahim bir ihtilâfın zuhur etmesi mu hakkak addedilebilir. Almanya ile İtalya bu meselede bu kadar ileri gidecekler midir? İspanya bir cıhan harbi için bir mevzu teşkil edecek midir?

Bu, Almanya ile İtalyanın kendilerini ne kadar kuvvetli, harbe ne kadar hazırlanmış telâkki ettiklerini iyiden iyiye bilmeğe İhtiyaç gösteren bir noktadır. Zavahire bakılacak olursa bu memleketlerin iktısadî vaziyetleri çetin bir harbi göze alabileceklerine pek ihtimal verdirmez. İktısadî bakımdan bugün Almanya pek rahat bir hayat sürmiyor. Derin tetkiklere hacet kalmadan, sadece Berlin sokaklarındaki manzaraya uzaktan atfedilecek bir nazar orada sulh halinde bir harp devresi şıkıntısının mevcut olduğunu anlamağa kâfidir. Yağ kıt, yumurta kıt. Pirinç kötü. Meyva döviz kadar nadide bir şey. Son zamanlarda kahve çikolata kıtlığı da göze çarpıyor. Kahve dükkânlarının önü sıraya dizilerek nöbet bekliyen halk ile dolu. İtalyanın iktısadî hayatı da bundan daha parlak değildir. Bu memleketler bugünden bir hap devrinin abloka sıkıntısına kendilerini kendi arzulariyle sokuyorlar. Daha dorusu takip ettikleri siyaset icabile böyle zaruret içinde yaşıyorlar.

Bir harp patlak verecek olursa bu hayatın daha ferahlamıyacağı şüphesizdir. Fakat bu harbin katî bir zaruret olmadan, sırf Avrupada bir hegemonya tesisi gibi mütearrızane bir gaye uğrunda gözealınabilmesine imkân var mıdır? İspanyanın kendi halinde kalması, millî ve müstakil bir hükûmet altında idare edilmesi Almanyanın ve İtalyanın hayat haklarına bir darbe indirmez; onların ne istikballerini, ne şimdiki vaziyetlerini tehlikeye düşürmez. Bu nun için, Fransa ile İngiltere İspanyol davasında müttehit bir cephe teşkil ederek ecnebi bir nüfuzun oraya sokulmasına katî surette muhalefet ettikleri ve kendileri de hususî bir menfaat teminine kalkmadıkları takdirde sulh yolile bir hal çaresi bulunması ihtimali çok kuvvetlidir.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Erzurumda Şiddetli Bir Zelzele

Erzurum (Hususî) 25-25. 1. 939 gecesi saat 23.14 sıralarında aşkale kazası mıntakasında vukubulan ve bir saniye devam eden zelzele neticesinde 70 haneden ibaret bulunan Kükünag köyünde 20 evin alt dıvarları kısmen çökmüş ve diğer evlerin de dıvarları hafifçe çatlamıştır. İnsan ve hayvanca zayiat yoktur. Yardım için, mahalline icabeden kuvvet gönderilmiş olup zarar ve ziyan esbit edilmektedir.

Amasyada bir sarsıntı oldu

Amasya 27 (Hususî) — Bu sabah 6.45 de oldukça şiddetli bir yer sarsıntısı oldu. Zayiat yoktur.

Kolonyada bir tayyare düştü

Kolonya, 27 (A. A.- — Aair - France'in Paris-Berlin hattında çalışan bir tayyaresi, bu sabah Kolonyaya 7 kilometre mesafede kâin bir mahalde bir fabrikanın bacasına çarpmıştır. Tayyarenin içinde bulunan 6 kişi telef olmuştur. Kazanın sebebi, sistir.

Başvekilin Beyannamesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

birden uzak bir emniyet havası içinde bulundurmak programımızın başında gelir. Rejimimizin teşkilâtı esasiye kanunu ile tesbit ettiği umdelerle müesses içtimaî nizamını korumak en mühim işimizdir. İdare makinesinin muntazam ve bilgili bir surette işlemesini temin edecek çareleri dikkatle teemmül edeceğiz. Vazifelerin ehillerine tevdiine ve memurların terfi ve terfihlerinde adalet ve liyakatin esas tutulmasına dikkat edeceğiz.

Büyük bir itina ve dikkatle tesbit edilmiş olan ve uzun senelerin tecrübelerile memleketin menfaatlarını en iyi bir şekilde koruduğu vazıh bir surette anlaşılmış bulunan dış politikamız, tuttuğu yolda devam edecektir. Cümhuriyet hükûmetinin şimdiye kadar yapmış olduğu taahhütler tam bir sadakatle ifa edileceği gibi, teessüs etmiş bulunan dostluklarda ananamızın icap ettirdiği vefalı şekilde muhafaza ve tekâmül ettirilecektir.

Maliyemizin ana prensipini, Cumhuriyet devrinin ilk olarak memleketimizde temin ve itina ile muhafaza ettiği hakikî ve samimî manası ile denk bütçe esası teşkil edecektir. Taahhütlerimize olan sadakat tediyelerimizideki intizam sayesinde gittikçe artan devlet itibarının takviyesi bu esasın büyük bir hassasiyetle takibi ile mümkün olabileceği kanaatındayız. Memleketimizin her sahada inkişaf ve umranına matuf mesai programımızın, bu sahaların her birindeki ihtiyaçları süratle tahakkuk ettirecek şekilde ve malî bakımdan sıkıntısız karşılıyabilecek çerçeveler içinde tanzim etmek azmindeyiz.

Umumî hizmetlerin ifasını temin edecek varidat menbalarını tanzim ederken istihsali ve vatandaşların tediye kabiliyetlerini tazyik etmemeğe hassatan dikkat edeceğiz. Vergilerimizde daima mütekâmil ve vatandaşlarla devlet hukukunu ayni seviyede koruyacak tarh ve tahsil usullerinde devamlı ıslahatı tahakkuk ettirmek maliyemizin en başya gelen iştigal mevzularından birini teşkil edecektir. Her vesile ile çiftçi ve köylü vatandaşlarımızın vergi yekûnu tahfif ve köylerimizin iktisaden süratle kalkınmasını temin etmek ve hayat ucuzluğuna matuf tahfifleri iktisat kaidelerinin salim istikametlerinde mütemadiyen tahakkuk ettirmek en samimî emellerimiz arasındadır.

Millî paramızın filî istikrarını korumak başlıca umdemizdir.

Devlet bütçesinden verilen maaş ve ücretlerle devlet sermayesile kurulmuş müesseselerdeki maaş ve ücretler arasında âhenk tesisi ve bu esnada bu müesseselerin salim bir surette işlemesinin de temini üzerinde ehemmiyetle tevakkuf ettiğimiz bir mevzudur. Bu gayeye matuf mesaiyi en kısa bir zamanda tahakkuk ettireceğiz.

Memleketimizin maddî refahı ve iktisadî kalkınması ancak kültür seviyemizin bunlarla muvazi olarak yürümesile mümkün olacaktır kanaatindeyiz. Türk çocuğunun daha ilk tahsil yaşında iken mektebe alarak zekâ, istidat ve faaliyetine uygun bir silsile takip ettirmek memleketin ilim, sanat ve pratik hayat ve teknik faaliyet sahalarında görülen eleman ihtiyacını onların yetişkin varlıklarile karşılamak, maarif işlerinde tutacağımız esaslı yoldur. Bu yolda emin yürüyebilmek için, ilk tahsili öğretmen ve eğitmenlerimizle vermeğe çalışmakta devam edeceğiz. Mevcut liseleri, keyfiyetçe olgunlaştırmak ve yüksek tahsil müesseselerini tam hazırlayıcı mektepler haline getirmek emelindeyiz. Ankara, İstanbul Üniversiteleri ile diğer yüksek tahsil mekteplerinin inkişafları yakından takip edilecektir. Türk çocuğunu ahlâkı temiz, ruhça ve bedence sağlam milletine, vatanına, cümhuriyete ve inkılâba sadık yetiştirmek maarifimizin başlıca hedefidir. Tarih ve dil inkılâbımızın millî ruhun diğuşuna ve kuvvetlenmesine verdiği hızı arttıracağız.

Demiryolu inşaatı cümhuriyet devrinin çizdiği büyük program dairesine devam ettirilecektir. Demiryollarımızın iktisadî ve teknik esaslar dahilinde inkişafı için başlamış olan harekete kuvvetle devam olunacaktır.

Memleketin en ziyade muhtaç olduğu ve tahakkuku halinde en yüksek ve feyizli neticeler vereceği tabiî bulunan su işlerine B. M. Meclisimizin gösterdiği büyük alâka sayesinde geniş bir plânla başlanmış olduğu malûmunuzdur. Bu mesaiye devam olunacaktır.

Diğer Nafıa ve âmme hizmetleri üzerindeki çalışmalar da ayni hızla yürüyecektir.

İktisadî sahadaki çalışmalarımız, istikametini her işimizde olduğu gibi parti programının ana hatlarından alacaktır. Devletçilik prensipine dayanan mevzularda faaliyetimiz ihtitaçları, ehemmiyetlerine ve bu baptaki imkânlara göre sıraya koyarak temin etmek ve devletin iktisadî teşekküllerinin işlemelerini ve bunların üzerindeki kontrolları kuruluşlarındaki maksada cevap verecek şekilde ve şartların müsaadesi nisbetinde tekâmül ettirmek yolunu takip edecektir.

Toprak altı servetlerinin istismarını iktisadî kalkınma plânımızın bilhassa tediye muvazenesi bakımında nhazineye kuvvet verici ehemmiyetli bir mevzu olarak telâkki etmekteyiz.

Alelûmum ticarî mübadelelerde normal yolları takibe taraftar olmakla beraber ayni zamanda dünya iktisadî şartlarının icabı olarak karşılıklı menfaatler ve müsaadeler yolu ile tediye bilânçosunun mütevazin olmasına dikkat edeceğiz.

Diğer taraftan mahsullerimizin dış piyasalarda revaç ve itibarını arttırmak için mühim ihraç mallarımızın istandardlanması yolundaki yolundaki faaliyetler vüs'at vermek kararındayız.

Normal faaliyetlerle memleketin iktisadî nizamına faydası olan hususî teşebbüslere kıymet ve kuvvet vereceğiz.

Cümhuriyetin teessüsünden beri memlekette yepyeni bir devlet sıhhiyeciliği kurmak ve halkın hayatını korumak gayesile takip edilen program dahilindeki çalışmalara devam olunacaktır. Bu arada bilhassa tıbbî ve içtimaî yardım müesseselerinin ve sıhhî mücadele teşekküllerinin ihtiyaçları da imkânlar dahilinde inkişafına gayret edilecektir.

Anayurda getirilen ırkdaşlarımızın refah ve saadetlerinin temini hükûmetin ehemmiyetle takip edeceği işlerdendir. Mali imkânlar nisbetinde bu gayenin tahakkukuna da çalışılacaktır.

Gümrük mevzularını ve muamelelerini ıslah ve tanzim ve inhisarlarda malî olduğu kadar iktisadî ve sıhhî hedefleri de göz önünde tutarak rasyonel çalışmağa devam edeceğiz. Sert içkilere karşı makul tedbirlerle fennî ve içtimaî bir surette mücadele etmek emelindeyiz.

Ziraat işleri, üzerinde önemle, itina ile duracağımız büyük davalarımızdan biridir. Çiftçinin emek ve vaktini kıymetlendirmek, istihsal kudret ve kabiliyetini arttırmak kazancını ve yaşama seviyesini yükseltmek ziraat programımızın esas ve gayeleridir.

Ormancılık siyasetimiz de halk ihtiyaçlarının daima ve basiretle göz önünde tutarak, koruma ve devlet işletmesi ana prensiplerimizdendir.

Arkadaşlarım,

Bütün bu arzettiklerim hükûmet faaliyetlerinde göze çarpacak ana hatlardır. Bunların yanında, millet hayatının lüzum gösterdiği daha binbir mevzu vardır. Onları tafsil ederek sizi yoracak değilim. Sözüme başlarken işaret ettiğim gibi biz, C. H. Partisinin programına sadık ve onun tahakkukuna çalışan insanlarız. Partimizin bize çizdiği hadler dahilinde ve Türk milletinin refah ve saadetine matuf mesaide sizin vereceğiniz direktifler dairesince çalışmalarımızı tanzim ve inkişaf ettirmek gayesile birleşmiş, ideali ve birbirine itimadı tamamı bir kabine olarak huzurunuza çıktığımız itikadındayız. Eğer, bizi bu vasıflarımızla Türk vatanının ve milletinin yüksek maksatlarına hizmet edecek kabiliyette ve kuvvette görüyorsanız itimat reylerinizle taltif ve takviye ediniz.

Başvekil Refik Saydamın sık, sık sürekli alkışlar ile karşılanan bu nutkunu takiben bazı hatipler söz almışlardır.

Neticede tayini esami ile reye müracaat olunarak hükûmete 341 ve mevcudun ittifakile itimat beyan edilmiştir.

Sürekli alkışlar arasında bu neticenin bildirilmesi üzerine kürsüye gelen Başvekil şu sözlerle teşekkürde bulunmuştur:

(Arkadaşlarım, gerek bendeniz ve gerek kabine arkadaşlarım hakkımızda gösterdiğiniz itimada arzı şükran ederiz. Her vazifemiz ve her işimizde bu itimadımızı muhafaza etmeğe ve ona lâyık olmağa çalışacağız.

Salih Münür Paşa öldü

Bir ocak yıkıldı. Yani sönmüş olan bir evin senelerdenberi tütmiyen bacası devrildi. Çorlulardan Salih Münir (paşa) bu sabah saat sekizde terki can etti. Seksen küsur yaşında idi. Bu seksen küsur senenin yirmisinden fazlasını Pariste geçirmişti. Çünkü Pariste ve tuvana bir sefir idi. Gnçti. güzeldi. Güzelliklere sarılmıştı. Sultan Hamidin emniyet ettiği bir sefiri olduğu için de sözü mesmu ve makbul idi. Elinden gelen iyiliği deriğ etmiyen, hattâ o zamanın tabirince (jonzel) ismini alan firarî gençlere muavenet ve hizmet eden cesur bir sefir idi.

İşten çekildiği zaman elindeki ve avucundaki jonun nevini ve mukadderatını bildiğim için derim ki: hem de müteyakkız idi. Para çalmaktan para çaldırmak kadar korkardı. Zira mümsik idi. Ailesiyle dostlariyle meşgul olarak çocukların tahsilleri hususunda, tanıdıklarının ricalarını tahammül ve takip emrinde zaman ve fırsat fevtetmezdi.. Tarihşinas idi. (Pariste birkaç akademinin âzasındandır.) "Diplomasî" ismindeki eseri dün olduğu gibi bugün hattâ yarın okunacak bir eserdir.

Birkaç senedenbridir iki lira yevmiye ile (tetkik ve tasnifi evrak) işiyle seve seve meşgul oluşu ilim ve irfanı tevcih eden merak ve tecessüsünü bir taraftan da usreti maişetini isbat eder. Bu son zamanlarda Akşam gazetesinin sütunlarında okuduğumuz yazıları da ne kadar faydalı ve ne kadar güzldi.

Evlâtlarına, kardeşlerine ve dostlarına taziyetlerimi sunarken merhume mağferet ve rahmet temenni etmekteyim.

İşbu hasbihalimin muhterem "Yeni Sabah" ta dercini rica ederim.

Semih Mümtaz S.

Çemberlayn Kabinesinde Değişiklik

Londra: 27 (A. A.) — İyi haber alan mahfellerde söylendiğine göre salı günü, Avam Kamarasının içtimaından evvel Chamberlain, kabinede birçok değşiklikler yapmak asavvurundadır. Öğrenildiğine göre, Lord Şanyöliyeliğe Mangham'ın yerine Thomas İnskip getirilecektir. Dört "Genç nazır" a da kabinede yer verilmesi muhtemeldir. Fakat harbiye nazırı değiştirilmiyecektir.

Fransa, Amerikadan tayyare alıyor

Vaşington, 27 (A. A.) — Fransız hava ataşasi Curtiss tipinde 100 avcı tayyaresi satın alınması için bir mukavele imza etmiştir.

Fransa hükûmeti tarafından ısmarlanan Curtiss tipi tayyarelerin yekûnu bu suretle 200 ü bulmaktadır.

ÇOCUK

BİR VARMIŞ... YOKMUŞ!..

Balıkcıl Masalı

Otuz beş gün vardı ki Tufan dünyayı insanlarile, hayvanlarile, ağaçlariyle, dağlariyle, suya boğmuştu. Gözün alabildiği kadar uzanan hudutsuz, payansız umman üzerinde şişkin karınlı bir tekne. kendini dalgaların keyfine bırakmış çalkalanıp duruyordu. Bu gemi hazreti Nuhun teknesi idi. Nuh peygamberin elile yaptığı bu tekneye yakın akrabalarından başka her cins hayvandan birer çift almıştı.

Nuh peygamberin teknesi büyük bir gemi idi. ve bu büyük gemide insanlar ve hayvanlar can sıkıntısından esneyip duruyorlardı. Bu binlerce hayvanın esnemesi büyük bir homurtu husule getiriyordu.

Hele fil gibi su aygırı gibi, gergedan gibi büyük hayvanlar esnemek için kocaman ağızlarını açtıkları zaman gemi şiddetle yalpa vurmaya başlıyor, can sıkıntısından gerindikleri zaman ise devrilmek tehlikeleri geçiriyorlardı.

Nuh peygamber filin can sıkıntisile tekneye bir tekme indirmesinden çok korkuyordu. Çünkü böyle bir şey olacak olursa geminin karnı delinecek ve sular dolacaktı.

Nuh peygamberin oğullarından Sam kendisine yaklaştı ve:

— Baba, dedi. Buna bir çare bulmalı..

Nuh peygamber oğlunun telâşından kuşkulanarak sordu:

— Ne oluyoruz? Yeni bir şey mi var?

— Ne olacak! Aslan ayaklarının karıncalandığını söyliyor. mandada baş ağrısından şikâyet ediyor.

— Evet, işler kötüleşiyor. ne yapmalı bilmem ki?..

— Bir aydan fazladır böyle çalkalanıp duruyoruz. Bütün hayvanların canları sıkıldı. Meselâ bir kuş salıversen de suların alçalıp alçalmadığına bir baktırsak.

— Fena olmaz!.. Haydi hayvanları bir araya toplıyalım.

Hayvanlar bir araya toplandılar. Nuh peygamber de keşif vazifesile yeniden uçup etrafı tetkik edecek bu gönüllü fedai istedi. Kuşlar gurubundan üç hayvan ayrılarak ilerlediler. Bunlardan birisi beyaz ikincisi siyah, üçüncüsü boz renkli idi. Beyaza güvercin, siyaha karga, boz renklisine de balıkçıl diyorlardı.

Nuh peygamber bir hayli tereddüt ettikten sonra boz renkli fedaiyi tercih etti ve Balıkçıl kuşuna vazifesinin bir kara parçası görünceye kadar uçmak, usanmak bilmeden uçmak olduğunu anlattı. Bir kere karayı görünce hemen gemiye döencek ve gördüğü kara parçasını yerinni tarif edecekti.

Balıkcıl kuşu böyle müâhim bir vazifeye seçilmiş olduğundan ötürü büyük bir sevinç duyarak Nuh peygambere elinden geleni yapacağını vadetti ve hemen yola çıkmak istedi.

Lâkin Balıkcıl bir aydan fazla bir müddettir uçmamıştı. Bu yüzden ilk uçuş saatlerinde düz uçamıyor, dalgalara kadar iniyor, rastladığı balıkları kapıyor, sonra bulutlara kadar yükseliyor ve yakaladığı balıkları bulutlar arasında yiyordu. Evvelâ midesinden ve sevdiği balıkları yakalamaktan başka bir şey düşünmiyen alık Balıkcıl ancak bir kaç gün geçtikten sonra Nuh peygamberin kendisine verdiği vazifeyi hatırladı. Ancak görünürde hiç bir kara parçası yoktu. Gökle, sudan başka bir şey göze çarpmıyordu. Nuhun teknesine gelince ufukta mini mini bir nokta halinde görünüyordu.

Balıkcıl mini mini başını ayağile kaşıdı. O gökte nekadar yükselinirse ilerisini okadar fazla görmek mümkün olduğunu anlamıştı. O da çok ilerisini görebilmek için yükseldi, yükseldi. Artık o da yükselmekten sarhoş olmuş mütemadiye yükseliyordu. Birndenbire kendini şiddetle bir yere çarparak kendine geldi ve o zaman gökün kubbesine çarpmış olduğunu anladı. Kubbeden biraz mavi boya sızmış ve sırtını kanatlarını maviye boyamıştı. Başını çevirip te sırtının gök rengine boyanmış olduğuun görünce Balıkcıl sevincinden deliye dönmüş ve çılgınca uçuşlarına devam etti.

Alık hayvan böyle delice uçup dururken güneşin yanına fazla sokulduğunu fark bile edememişti. Yalnız kavrulmuş tüy kokusunu duyunca kendi kendine:

— Burada bir şey yanıyor amma ne? diyesöylendi. Budala güneşe fazla sokulduğu için kendi göğüs tüylerinin kavrulmuş olduğunu bilmiyordu. Lâkin bütün göğüs tüylerinin ateş almak üzere olduğunu görünce aklı başına geldi ve ateşi söndürmek için kendini boşluğa bırakarak suya daldı.

BEŞ GÜN SONRA

Balıkcıl karayı bulmak için beş gün daha serseri uçuşlarına devam etti. Halbuki bu beş gün içinde tufan nihayet bulmuş, sular çekilmeğe başlamıştı. Hazreti Nuh Balıkcılın bir türlü geri gelmediğini görünce karayı bulmak için güvercini de salıvermek mecburiyetinde kalmıştı. Nihayet güvercin Ararat dağının tepesinden bir zeytin dalı getirerek karanın meydana çıkmış olduğunu Nuh peygambere haber verdi.

İşte o vakittenberi Balıkcıllar kuş oldukları halde su kenarından ayrılmazlar. Gökte fazla yükseldikleri zaman güneşe yaklaşıp ateş almaktan korktukları için daima su hizasında uçarlar. İşte yavrularım. bu hayvanlara dikkat edecek olursanız onların güneşten kavrularak soğan kabuğu rengini almış göğüslerini ve gök kubbesine çarptıkları için mas mavi renge boyanmış sırt ve kafalarını görürsünüz.

Cici Anne

Çalışmayı Seviniz

İstemeye istemeye, zorla, korku yüzünden çalışmak hiç bir zaman hakikî çalışma değildir, Çalışırken ayrıca bundan zevkte duymalısınız! Oyuncaklarınız kadar kitaplarınızı da candan sevmeli ve oyuncakla oynarken ne kadar zevk alırsanız kitabınızı okarken de ondan bu kadar zevk duymalısınız!

Bir Az da Şaka

Bu nedir?

— Biz neyi görmediğimiz zaman görürüz de görmediğimiz zaman görürüz?

— Karanhğı!.

Dunya niçin döner

Öğretmen Kayaya sordu:

— Söyle bakalım Kaya, dünya niçin güneşin etrafında döner?

— Gayet kolay... Eğer dönmeseydi bir tarafı daha fazla kızarırdır.

Neden olmuş?

Anne — Ah çocuğum, ellerin neden bu kadar kirlendi?

Çocuk — Yüzümü yıkarken oldu anne!

İnanmazsan

— Sana tenbih ettim, yine galiba yüzünü yıkamadın?

— Yıkadım anne, inanmazsan havluya bak, simsiyah oldu.

Bu kim?

— Yüz çuval dolusu samanı kaldırdığı halde ufak bir çakıl taşını kaldıramıyan kimdir?

— Deniz!..

Yanlış

— Hangi kelime her zaman yanlış yazılır?

— Yanlış kelimesi!..

BÜYÜK İHTİRALAR

Buharlı Vapur

(Buharla müteharrik vapurlar üzerinde ilk pratik tecrübeleri yapan Marki de Yufray isminde bir Fransızdır. Bu zat ilk defasında, buhar makinesi vasıtasile hareket eden bir nevi küreklerin ittiği bir vapur inşa etti. Fakat Nödon da demirli bulunan bu vapur bazı kimseler tarafından batırıldı. Birçok tecrübelerden sonra Yufray Liyon şehrinde 1780 de 46 metre uzunluğunda bir gemi inşa ettirdi. 10 bin seyircinnin önünde yapılan tecrübe muvaffakiyetle neticelendi. Bu gemi de suyun içinden açılıp kapana bilen bir nevi kürek vasıtasiyle itiliyordu. Fakat bu ehemmiyetli keşiften istifade edilemedi.

Bundan sonra 1781 de Jon Fiç ve Jams Rumsey'in, 1787 de Miller, Taylor ve Smington'un tecrübeleri de bazı yeniliklere rağmen müsbet bir netice vermedi. Nihayet Amerikan tebaasından Rober Fulton isminde birisi buharla işleyen vapuru tatbikat sahasına çıkardı. 1803 de, kendisinin yaptığı buharlı mütehar rik bir vapur, Sen nehrinde tecrübe edildi. Yalnız, Fulton, Fransada malî yardım ve teşvik göremediğinden Amerikaya döndü.

1807 de, Fulton'un yaptığı

(Klerman) ismindeki vapur Nevyorkda suya indirildi.

Zamanımızda halâ mütamel mekanik tertibatın birçokları bu vapurda görülüyordu. Artık bu vapurun tecrübesinin ortaya koyduğu amelî hakikat, müsbet bir şekil alınca, Avrupada buharlı vapur taamum etti.

FAYDALI BİLGİLER

Devlet bütçesinden geçinen hayvanlar

Devletlerin bütçesine bazı hayvanlar da kayıtlıdır. Bunlar hiç bir zaman gürültü, patırdı etmezler ve hiç bir zaman maaşlarını fazlalaştırılmasını talep etmezler.

Cebelüttarıkta bütçeden bir eşek ile maymunlar da müstefit olurlar. Britanya hazinesinin İran kedisi Rufus haftada 1 şiling 6 pense, ve Record office arşivlerinin kedileri de bir şilinge kayıtlıdır.

Domingo da Buenos-Ayres konsolosunun kedisi ayda 6 peso için yazılıdır. Muhtelif alaylarda Maskot olarak bulunan keçiler, müzika faslından geçinirler. Posta idarelerinde, mektup çuvallarını farelerle sıçanlardan korumak vazifesile mükellef kediler de haftada 4 frank istihkaka maliktirler. Keza Fransa Maliye Nezaretinin, Harbiye Nezaretinin tavan aralarında da kediler beslenir.

⌘ ⌘ ⌘

Sihirli mumya

Bazı Mısır mumyalarının, asırlık uykularını bozanlara felâket getirdiği sabittir. Fakat hiç olmazsa bunlardan bir tanesinin saadet ve sevinç getirdiği söylenmektedir. Bu mumya, İskenderiye müzesindeki sihirli mumyadır.

Bu mumya, çok eski zamanlara ait, ismi meçhul bir Mısırlı prensesindir.

Kahireli bir antikacı tarafından bulunan bu mumya bir İngilize satıldı. Memleketine dönmeğe mecbur olan bu İngiliz mumyanın ağır bir yük olduğunu görerek sokak ortasına bırakmak üzere iken polis memurları buna mani oldular. Bunun üzerine İngiliz mumyayı İskenderiye müzesine hediye etti.

(Şarlok Holmes) i ortaya çıkaran meşhur Konan Doyl bir elini İngiltereye getirdiği mumyanın saadet veren sırrını öğrenmeğe çalışmıştı. Bu el, uzun müddet Vestminister'in Psijk müzesinde teşhir edildi.

Tek göz, Çift göz

— Tek gözlü bir adam mı çok görür, çift gözlü mü?

— Tek gözlü!.

— Niçin?

— Çünkü tek gözlü adam bizim iki gözümüzü de gördüğü halde biz onun yalnız bir gözünü görürüz.

İkinci Kânun Bilmecesi

1			4
	6	7	
	10	11	
			16

Boş haneleri (1 den 16 ya kadar olan adetlerle) öyle bir tarzda doldurunuz ki aşağıya sağdan sola ve her satırda, hatta köşeleme bile cem edilince her satırdaki rakkamların mecmuu (34) etsin.

İkinci kânun bulmacası kuponu

Bugün MELEK Sinemasında

ŞİKAGO YANIYOR

Amerikan Sinemacılığının Şaheseri

2 sene çalışarak vücuda getirilen bir sinema Mucizesi

Başrollerde TYRONE POVEL ALİCE FAYE

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler

General Kâzım Karabekirin Hatıratı

BÜYÜK HARBE NASIL GİRDİK?

Odesaya Asker ihracı

Liman Paşanın Teklifini Tatbik Sahasından Uzaklaştırmak Lâzımdı

Almanların Yapmakta Olduğu Meydan muharebelerinin Neticelerini Öğrenmedikçe Odesaya Asker Çıkarmak Tehlikeli Bir İşti

Hintli Üserayı İslâmiyedan bir kısım Bursada dağ kenarında tenezzühte

Yazan: General Kâzım Karabekir

— 33 —

Müzakere bir celsede neticelenmiyor. Ertesi günkü celesede bizimkiler çaresiz Sırbiye cephesini kabul ediyorlar. Fakat hiç olmazsa Çarova mıntakasını yani solcenahtan Makedonyaya taarruz istiyorlar. Bulgar heyeti Selâniğe giden istikametlere yanaşmıyor. Bulgar ordusu arasından tam cepheden Sırplara taarruzda israr ediyorlar. Nihayet bizim heyet de teklif olunan Prut cephesini kabul ediyor.

Ne müzakerelerin zaptı tutuluyor ve ne de karar imza altına alınıyor! Çünkü: 7 Eylûlde Fransızların hudutdaki Moböj kalesinin Almanlar tarafından zaptı ve 4 ü general olmak üzere 40,000 esirle 400 top almaları müjdesi ilk günleri Bulgarların henüz ümidini kesmediğinden şöyle böyle müzakereleri yapıyorlar. Fakat Almanların Marn meydan muharebesini kaybederek çekildikleri ve Avusturyalıların da Lembergi boşaltarak bir hayli esir verip çekilmeleri haberleri Bulgarların suratını değiştiriyor. İşte Hakkı ve Refik beyler bu asık suratlar arasında imzalı bir kâğıt dahi alamadan İstanbula dönüyor. Bulgarlar da harbe taraftar görünen Harbiye Nazırı ve müzakere heyetinin reisi Boyaciyefi azlettiler. Bu suretle ortada konuşulmuş bir sözün bile hükmü kalmamış oldu.

Şunu da kaydedeyim ki Hafız Hakkı bey ne Sofyaya giderken ve ne de geldikten sonra katiyen başlı başımıza ve ilkbahara çıkmadan evvel harebe girmek taraftarı değildi. Bu hususta Türk Erkânıharbiyesinde tam bir akord vardı. Bulgarlar işe girişmese dahi derhal harbe girmeyi istiyen Almanlardı. Bunların tesirile Enver paşa biraz yumuşar gibi oluyordu. Fakat münferit ve müşterek tesirlerimizle onu da fikrimize getirirdik.

Nitekim Hafız Hakkı bey Sofyada iken Moböj zaptı ve Marn meydan muharebesinin başlaması üzerine Almanlar yine Enver paşayı fikirlerine imale etmişlerdi. Hafız Hakkı bey Sofyada bulunduğu bir sırada 9 Eylül 1914 (1) donanmamız tamamile amiral Suşonun emri ne verildi ve kumanda mevkilerini Almanlar işgal etti. (İngliz amiralı Limbos ve maiyetleri daha evvel donanmadan çıkarılmışlardı.) Bu aralık Avusturyalıların Lemberg mağlûbiyeti üzerine Liman paşanın Odesaya asker çıkarmak teşebbüsünün yapılmasından korkarak Enver paşaya fortrakımda şunu rica ettim:

— Evvelâ amiral Suşonu çağırıp elinden tahrirî bir senet alınız. Bu suretle mesuliyet altına gireceğini görünce göreceğiz ki o da bunun imkânsızlığından bahsedecektir. O zaman Almanların teklifleri ne karşı behemhal Bulgar ittifakını şart koymakla zaman kazanabilir ve meydan muharebelerinin neticelerini görebiliriz. Bugün yalnız boğazları kapatmakla değil Kafkasya ve Mısırda bir hayli itilâf kuvvetleri tutmakla da Almanlara ve Avusturyalılara mümkün olan yardımı yapıyoruz. Bizi vakitsiz harbe sürükliyerek Cihanharbi bitmeden bizi mahv ve perişan ederlerse birşey mi kazanırlar?

Enver paşa bizim irşatlarımızı da samimî olarak kabul ediyordu. Mesuliyetini tamamile müdrik olduğunu görüyordum. Bütün fenalıklar onu tecrübeli Alman generalları arasına bırakmaktan ileri geldiği apaçık görülüyordu. İşte Enver paşa amiral Suşonu çoğırdı ve kendisinden ele yazısile bir rapor aldı. Gerek bu rapor ve gerek birkaç gün sonra geri gelen Hafız Hakkı beyin raporu bu ikinci Alman teşebbüsünü de akim bırakmaya sebeb oldu.

1 — Göeben, Breslav, Turgut, Barbaros zırhlılarile Berk ve Durak gambotlarından; 6 torpido muhribinden mürekkep bulunan Osmanlı filosunu arıyabilir. Mevsuk malûmata göre Rus filosu 20 Haziran muvazzaf bulunan Panteleymon, Yoan Slatoust, Evstafi, Svyatoy, Rostislav, Sinop hattıharp gemilerile Kaul kruvazöründen, 4 torpido muhribinden 8 büyük torpido, 4 küçük torpido, 5 denizaltı gemisi ile birkaç deniz tayyaresinden terekküp ediyordu. İlânıharpdenberi geçen 6 hafta zarfında ihtiyat filosu ile yeniden inşa edilmekte olan gemilerden büyük bir kısmının hizmete alınmış olduğunu kabul etmek icabeder. Bunun için aşağıdaki gemilerin hiç olmazsa yarısı muharebeye hazırdır. Pamyat Merkür kruvazörü, 3 gambot, 6 muhrip, 5 büyük, 5 küçük torpito, 4 torpil gemisi.

İki taraf deniz kuvvetleri adetçe mukayese edilirse Osmanlı filosunun hiç olmazsa çabuk bir muzafferiyet istihsal edemiyeceğini kabul etmek icabeder. Bunun gibi Alman denizcilerinin gayret ve faaliyetlerine rağmen Osmanlı gemilerinin hal ve talim ve terbiyesinin daha uzun müddet fevkalâde noksan ve fena bulunacağı da nazarı mütaleaya alınmalıdır. Bununla beraber Göben ile Breslav'ın Osmanlı gemilerinin kusur ve noksanını ehemmiyete değer bir surette telafi edeceği fikir ve kanaatine de itiraz edemem.

2 — Deniz nakliyatını temin için düşman deniz kuvvetlerinin mahvı veya istinat noktasında muhasara edilmesi iktiza eder. Rus filosunun katî neticeli bir muharebeye girişeceğini zannetmem. Halbuki Rus filosunun Odesa, Oçakof, Sivastapol mevkilerinde emin bir surette ihate ve muhasarası ise Osmanlı filosu için pek güçtür. Bundan dolayı Odesa civarında Rus istihkâmlarının kapısı önünde yapılacak bir karaya çıkarma hareketi esnasında Rus torpido ve denizaltı gemileri teker teker veya birlikte ötede beride ansızın görünerek nakliye gemilerini aramak ve icabında derhal kaçmak hususunu pek muvaffakiyetle tatbik ve icra edebilir ve bu hareketlere Osmanlı filosu emniyetle mani olamaz. Bundan dolayı karaya çıkarma hareketlerinin Rus torpido ve tayyarelerinin gözü önünde yapılması icabeder.

3 — Deniz haritaları ve risalelere göre Tuna ağzile Odesa arasındaki sahilin bir ihraç hareketine karşı umumî bir surette müsait olmadığına hükmetmek icabeder.

Bu sahil düz, koylardan ari ve rüzgâr ve dalgalara karşı aslâ mahfuz değildir. Nakliye gemileri açıkta demirlemeğe ve her yerde sahilden uzakta durmaya mecburdur. Bundan dolayı kıtaların karaya çıkarılması durgun havada bile güç ve uzun zamana mütevakkıf olup ufak bir rüzgâr olduğu takdirde tamamile mümkünsüz olur. Sahil hemen dar ve alçak ve denizden büyük tuzlalarla ayrılmış tepeciklerden terekküp eder. Bunun için denizcilik bakımından Odesa ile Romanya hududu arasındaki sahil bir çıkarma hareketine müsait değildir. Odesa şarkında dahi ahval ayni surette müsait değildir. Bununla beraber Odesa havalisine asker çıkarmak tasavvur edildiği takdirde bu mahallin mümkün olduğu kadar Romanya hududuna yakın olması sevk ve idare ve ihraç ve harekât bakım noktasından daha muvafıktır.

4 — Osmanlı filosunun hazırlığının derecesi müsaade eder etmez Karadenize çıkmak ve hafif gemiler le muhtemel ihraç mahallerini aramak ve tetkik eylemek niyetindeyim.

Son söz olarak şunu arzetmek isterim ki; bir karaya çıkarma hareketi nekadar süratle ve baskın tarzında yapılırsa okadar muvaffak olması ihtimali büyüktür. Hazırlıklara nekadar vakit kaybedilirse tali ve muvaffakiyet ihtimali okadar azalır.

Amiral: Suşon

(Devamı var)

(1) Bugün Amerika birleşik hükûmeti de Panama kanalını gemilere açtığını büyük merasimle ilân etmiştir.

Osmanlı Kalyoncuları

Meclis Feshedildi

Yeni Meclis Nisanın 3 ncü Pazartesi Günü Fevkalâde Olarak toplanacak

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Başvekili kürsüde hatipler takip etmiştir.

İlk sözü alan Refik Şevket İnce —Manisa—, Büyük Atanın ebediyete kavuştuğu tarihten beri geçen iki buçuk ay ilerisinde meclis huzuruna gelen ikinci bir hükûmete itimat reyi verilmek üzere bulunduğunu kaydederek bu vaziyetten mâna çıkarmak istiyenlere karşı verilecek cevabım "Türkiye baştan aşağı muayyen bir idealin, C. H. Partisi idealinin, sarsılmaz bir taraftarıdır. Ve Türkiye Millet Meclisi onun timsalidir,, olacağını söylemiş ve demiştir ki:

— Halk partisinin icraî kuvvetlerini vekâletten ifa edecek olan vekillerimizin simaları dğişebilir, fakat hiç bir zaman değişmiyecek olan ana programımızın esasıdır. Biz vekillerimizi tatbikedecekleri yeni programdan dolayı değil, zaten mevcut olan Halk Partisi programının tatbikatı bakımından tetkik ve mukayese etmek vaziyetindeyiz.,,

Hatip bundan sonra bazı temennilerde bulunmuş ve bu arada topraksız çiftçilere toprak tevzii işi üzerinde durarak bunun bir an evvel neticelendirilmesini istemiştir.

Müstakil mebus Hüsnü kitapçı —İzmir—, okunan hükûmet programının bir parti hükûmeti programı olmayıp bütün bir millet ve memleket tarafından benimsenen bir program olduğunu işaret etmiş, devlet cihazlarının muntazam bir şekilde işlemesinin temin edilmesi ve bu noktada üstün bir titizlik gösterilmesi temennisinde bulunarak, her işin başında bu hassasiyeti göstermiş olan başvekil Refik Saydamın bu husustaki karakterini tebarüz ettirmiş ve söylerini şöyle bitirmiştir:

"Biz burayı terkederken memleket işlerinin en güzel bir tarzda icra edileceğine mutmain olarak gitmek şeref ve huzurunu bize bahşeden büyük Şefe hürmet ve tazimlerimi sunarım,,

Halil Menteş -İzmir-, "müstakil mebus", şimdiye kadar şahit olduğumuz bütün çalışmaları, muntazam ve nezih iş görmek evsafı mümeyyizesini taşıyan Refik Saydam'a ve arkâdaşlarına itimat reyi vermek benim için bir zevktir. yi verme benim için bir zevktir.,, diye söze başlamış, çiftçinin kalkınmasını temin edecek tedbirler üzerinde hükûmetin daha yakın bir alâka göstermesini istiyerek bu hususta bazı temennilerde bulunmuştur.

Ruşen Barkam -Samsun-, hükûmet programının en mühim noktasının millî müdafaa kuvvetlerimize verilen ehemmiyet olduğunu tebarüz ettirmiştir.

Bu beyanatları takiben reye müracaat edilerek hükûmete beyanı itimat olunmuştur.

Tasnifi âra neticesinin bildirilmesinden sonra da Hasan Saka -Trabzon- ve arkadaşları atrafından verilmiş olan şu takrir okunmuştur.

"Büyük Meclis intihabının yenilenmesine karar verilmesini dileriz.,,

Takrir reye konularak ittifakla tasvip olunmuş ve celse yarım saat kadar tatil edilmiştir.

Yine reis Abdülhalik Rendanın başkanlığında olarak ikinci celse açıldığı zaman encümenlerde tetkikatı ikmal edilmiş olan bazı kanun lâyihalarının ehemmiyetlerine binaen ruznameye alınarak müstaceliyetle müzakeresi istenilmiş ve bu tasvip edilerek bunlardan damga resmi kanununda tadilât yapılması ve bazı bütçelere munzam tahsisat kanulması hakkındaki kanunlar kabul edilmişlerdir.

Meclis ruznamesinde bulunan ve yeknesak bir deniz balizopi sistemine mütedair anlaşmaya iltihakımıza ait kanun lâyihasının müzakeresini takiben de Hasan Saka -Trabzon- un aşağıdaki takriri okunmuştur:

"— Bundan evvelki celsede intihabın yenileşmesine karar vermiş olan B. M. Meclisinin ruznamesinde müzakere edilecek mühim bir madde kalmamış olmak itibarile nisanın üçüncü pazartesi günü fevkalâde içtimaa başlamak üzere içtimaa nihayet verilmesini teklif ederim.,,

Takririn reye konularak meclisin müttefikan tasvibine iktiran etmesi üzerine de reis Abdülhalik Renda alkışlarla karşılanan şu sözleriyle saat tam 16,30 da B. M. Meclisinin beşinci intihap devresi içtimalarına nihayet vermiştir:

— Muhterem arkadaşlar, intihabın yenileşmesine ve inikada nihayet verilmesine dair ittihaz buyurduğunuz kararlara bugün B. M. Meclisinin beşinci içtima devresi sona eriyor. Bu devrenin her içtima senesinde reisliğe seçmek suretiyle hakkımda göstermek lûtfunda bulunduğunuz büyük itimad ve teveccühün kıymetli hatırasını daima minnet ve şükranla muhafaza edeceğim.

Bu büyük itimada ve her vakit gösterdiğiniz yüksek müzaherete istinaden nizamnamei dahiliyeyi, bitaraflığı ve hiç bir arkadaşımı istiyerek incitmemeği göz önünde bulundurarak vazifemi ifaya çok dikkat ve itina sarfettim. Ancak bu dikkat ve itinama rağmen her hangi bir arkadaşımı incitmişsem bunun istemiyerek ve vazife icabı olduğuna itimat buyurarak af ile musamaha göstermenizi - Estağfürullah sesleri - arkadaşların büyük lûtufkârlıklarından dilerim.

Çok aziz arkadaşlarım, bugün sizleri uğurlarken her birinize ayrı ayrı derin saygı ve samimî sevgilerimi sunarak sıhhat ve selâmet ve muvaffakıyetler temenni ediyor, ittihaz buyurduğunuz kararlar dairesinde nisanın üçüncü pazartesi günü toplanmak üzere B. M. Meclisinin beşinci devresinin son inikadına nihayet veriyorum.,, - sürekli alkışlar-.

Futbolcu Talebeler

Maçlarda oynarlarsa müddeimumiliğe teslim olunacaklar

Geçen pazar günü Süleymaniye takımına karşı talebe oyuncu oynatan İstanbulsporlular; Süleymaniye takımı karşısında mağlûp olduktan sonra İstanbulsporlular bölgenin verdiği bu haksız hükmen mağlûbiyetin kararına itirazlerini bir istida ile Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğüne bildirmişlerdi.

Bu müracaat üzerine dün genel merkez İstanbul bölgesi Beden Terbiyesi dirktörlüğüne bir tamim göndermiştir. Bu tamimde herhangi bir maçta talebelerden oyuncu oynatanların haklarında kanunî muamele yapılacağı ve daha ileri gidenler Cumhuriyet müddeiumumiliği vasıtasiyle Adliyeye verilecekleri bildirilmektedir.

Bu suretle geçen hafta Süleymaniye takımına karşı hükmen mağlûp olan sarı siyahlıların vaki itirazları genel merkez tarafından varid görülmemiştir.

DENİZLERDE

Kömür nakliye fiatları

Karadenizde çıkan fırtına yüzünden Ereğli limanında karaya oturan şileplerin nakliyat yapamayacak vaziyette olmaları yüzünden Ereğli ve Zonguldaktan yapılan kömür nakliye fiyatlarının yüzde yirmi nisbetinde arttığını yazmıştık. Nakliye fiyatları halen bu şeklini muhafaza etmektedir. Devlet Demiryolları ve daha bazı müesseselere muayyen tonajda kömür temin etmek üzere mukavele ile bağlı bulunan bazı firmalar bu nakliye masrafları yüzünden mütemadiyen ziyan etmektedirler. Ücretlerin birkaç aydan önce eski şekline düşmiyeceği söylenmektedir.

Batan Yunan vapuru çıkarıldı

Birkaç gün evvel limanda balık yüklerken bir infilâk neticesinde yanan Yunan bandralı Deliyorgi vapurunun birkaç günden beri devam etmekte olan çıkarılma ameliyatı dün nihayetlenmiştir. Vapur dün çıkarılarak Halıçte askıya alınmıştır. Geminin bugün tamire girmesi muhtemeldir.

Otomobil çarptı

Şoför Mehdinin 138 numaralı otomobili dün Tarlabaşından geçerken Mehmet oğlu İsmail isminde bir adama çarparak ağır surette yaralamıştır.

Kayseri Halkevi inşaatı tehir edildi

Kayseri, 27 (Hususî) — Bu ayın 30 unda ihalesi yapılacak olan (Halkevi) mizin inşaat ihalesi tehir edilmiştir. İhale günü yakında tesbit ve ilân olunacaktır.

— Hava silâhı yarışı bütün dünyayı sarmıştır. Bizim için de fazla bir tek kanat büyük bir kazançtır. Hava Kurumuna yardım için, kurban bayramından istifade edelim.

Yakut Yüzük

YAZAN: RIFKI NAKİBOĞLU

(Dünkü sayımızdan devam)

Yeni getirttiği bir şişeden kadehini doldururken ilâve etti:

— Sedat, Sana bir şey soracağım, ama iyi dinle.

— Söyle iki kulağımla seni dinleiyorum.

— Bu kadının bana karşı yaptığı fedakârlıklara bakılırsa sevgisine inanmak, hattâ iman etmek lâzım. Fakat yalnız hareketleri onun bu halini tamamen tekzip edecek mahiyette.

— Ay. Herkes kendin gibi budala mı zannettin. Haydi sen Cazibeyi seviyorsun. Güzel buna bir diyeceğim yok. Fakat onun seni sevdiğine veya seveceğine inanırsan vallahi acırım sana.

— Ay neden.

— Zekâi aklını başına topla. Kadın sevgisine, bilhassa Cazibe gibi bir kadının sevgisine inanacak kadar saf olma.

— Niçin böyle söyliyorsun Sedat. Kadın da bir mahlûk değil midir. O da bir kalb ve bir gönül taşımaz mı? Onlar da erkekler gibi ayni hislerle mütehassis değil midirler?

— Hayır Sedat, hayır. Kadının bir mahlûk olmadığını iddia edecek değilim. Mutlak ve muhakkak bir şey varsa bu asrın en basit bir kadını bile kalbinde sevgi yaşatamaz. O sevemez, O her erkeği kendi zevkine bir oyuncak, bir alet yapmak istiyen hunhuvar bir mahlûk, sever göründüğü zaman da mutlaka aldatan bir şeytandır. Onların bu riyakâr hallerine ciddî bir sevgi ile mukabele etmek hakikaten büyük bir budalalık olur.

— Belki her kadın böyledir. Fakat ben Cazibe için böyle düşünmiyeceğim.

Artık tahammül edemezdim. Bu saf kalbli çocuğu bu fikrime inandırmak zamanı gelmişti:

— Peki Sedat dur seni seni inandıracağım.Biraz evvel Cazibenin bazı hareketleri beni şüpheye düşürüyor, demiştin. Meselâ neler..

— Yok, öyle mühim değil. Belki ben vehme kapılıyorum.

— Çekinme söyle, söyle.

— Kendisine bir yakut yüzük almıştım. Her halde elinde bulunmadığının farkına varmış olduğumu anlamış olacak ki, ben sormaktan o esefle kaybettiğini söyledi. Eğer bana olan sevgisi aldığım hediyeye gösterdiği sadakat kadarsa yandım.

— Tabiî yandın ya, halâ mı şüphe ediyorsun.

— Yok ama, böyle düşünme. Belki hakikaten istemiyerek kaybeymiş veyahut da biri tarafından çalınmış bulunabilir. Bu ufak hadise ile onun beni sevmediğine hükmetmek mi icabeder.

— Öyle ama be birader. Her ikisini de söyliyen sensin. Hem sevdiğini ve hem de sevmediğini. Fakat ben yalnız sevmediğini iddia ediyorum.

— Sevmemiş olsa!!!.. Yok Sedat, yok. Cazibe bukadar sukut edemez.

— Sukut edenler de insan değilmi?

— Fakat onlar Cazibe değil ki.

— Sana ait olduğunu zannettiğin Cazibenin de onlara dahil olduğunu söylersem..

— Sevgime sadakatsızlık edersin.

— İsbat edersem....

— Bu mümkün değil, muhakkak ki aldanıyorsun Sedat, aldanıyor.

Elimi cebime soktum. Cazibenin bir hafta sonra bana verdiği randevuya gelmesini garantilemek maksadile zorla parmağından çıkardığım yakut yüzüğü Zekâinin önüne fırlattım ve:

—İşte yüzük, işte Cazibenin sana ve kocasına olan sevgisi,

Zekâi hayretten dona kalmıştı. Gözlerine inanamıyor gibi onları uğuşturmağa uğraşırken Bön, bön bir bana, bir de masanın üzerindeki yüzüğe bakıyordu...

Rıfkı Nakiboğlu

Samsun Belediyesinden:

1 Şehrimizin 250 lira ücretli Elektrik mühendis ve işletme müdürlüğü münhaldir. Taliplerin vesikalariyle Belediyemize müracaatları.

"638"

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma,

nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Bir âile faciasının hazin muhakemesi

72 Yaşındaki Katil Cinayetini anlatıyor

İhtiyar Balıkçı; "Öldürdüğüm adam: Karımı Elimden Almıştı. Şimdi de Masum Kızıma Göz Koyduğunu Anladım. Onu Temizledim!

İzmir (Hususî)— Karşıyakanın bostanlı köyünde 72 yaşında Alinin ötedenberi karısı ile alâkası bulunan Süleymanı kahvede tavla oynarken kama ile vurup öldürdüğünü dünkü sayımızda yazmıştık. İhtiyar katilin mevkufen Ağırceza mahkemesinde meşhud cürümler kanununa göre dün öğlede sonnra muhakemesine başlanmıştır.

Üzerinde fakirliğini açıkça gösteren yırtık, yamalı elbiseler bulunan ihtiyar Alinin omuzunda ele alınmıyacak derecede lime lime bir de paltoya benziyen bir kumaş parçası asılı duruyordu.

Mahkeme reisi B. Süreyya Orhun, maznun mevkiinde bulunan ihtiyara:

— Ayağa kalk!

Dedi ve hüviyetini sordu. Maznun şu cevabı verdi:

— Bana köyde Ali dayı derler. 72-73 yaşındayım. Bostanlıda yalı caddesinde oturuyorum. Evliyim, 7 çocuğum oldu, şimdi dördü sağdır. Evvelce hiç hapse girmedim, balıkçıyım.

Reis — Süleymanı vurduğundan seni buraya getirdiler. Anlat bakalım Nasıl oldu, neden onu vurdun?

— Bu adam, çamaşırlarını para mukabilinde bizim evde yıkattırıyordu. Bu münasebele evin kapısına kadar gelir, çamaşırlarını bana teslim eder, giderdi. Ben fakir bir adamım. Fakat geçinecek az bir para kazanabiliyordum. Ben ötedenberi köyde balık ağı tamir ederim. Günde 25, 50 bazan da 75 kuruş kazanırım. Evimde gece yarılarına kadar kör bir ziya altında, lâmbanın önünde çalışırım. Bir aralık hastalandım. Üç ay hasta yattım. Humma nöbetleri geçirdim. Bu adam benim hastalığımda nistifade ederek eve serbestçe girip çıkmağa başladı. İyileştiğim vakit her şeyi öğrenmiştim. Tekrar çalışmağa başladığım vakit karım benden manto istemeğe, elbise istemeğe başladı.

— İnsaf et be karı, dedim, günde 25, 50 kuruş kazanmakla bunlar nasıl yapılır?

Evime zaman zaman çıkıp giren bu adamı da kovdum, karım önüme dikildi:

— O giderse ben de giderim.

Dedi. Ona da:

— Bunu nsözlerine kulak asma!

Dedi. Ben apışıp kaldım. Karım tekrar:

— Bu adam buradan kaçarsa, bu eve gelmezse ben de kaçarım.

Sözlerini söyledi. Ben, Süleymanın eve gelmemesinde ısrar ettim. Karım da çocuklarını alarak Karşıyakada bulunan hemşiresinin evine gitti. Sora tekrar eve geldi. Fakat Süleyman nda gene eve geliyordu. Mecbur oldum, zabıtaya müracaat ettim:

— Bu adamı evimden uzaklaştırın.

Diye ricada bulundum.

Reis bey öyle şeyler duyordu ki sormayın.. Bu adam, benim önümde karıma iki lira veriyor, kendisine kundura almasını, şunu bunu almasını söylüyordu. Bu vaziyetlere tahammül edemiyordum. Haşa huzurdan ben karıma gûya orospu demişim. Hengi erkek benim yaşımda karısına orospu demek ister. Ben evden çıkıp gidince bu adam eve geliyordu. Hattâ eve giderken ona kaç defa rastlar, oturup ağlardım.

Evvelce kaç defa tanıdıklarımla kendisine haber göndermiş, karımla alâkasını kesmesini bildirmiştim:

— Günah, ayıp..

Diye kendisine söylettirdim. 70 yaşını geçmiş bir adam olduğumu, bu vaziyetin beni berbad ettiğini bildirdim. Kendisine gönderdiğim bu haberlere şu cevabı vermişti:

— Bana ne.. Ne isterse yapsın. Ben o kadından ayrılmam.

Bayramlarda komşuların kurbanlarını keser, bir kaç para kazanırdım. Evde kurban kesmeğe mahsus bir bıçağım vardı. Onu aldım. hâdise günü kahveye gittim. Kafam perişan bir halde idi. Süleymanı kahvede Mustafa ile tavla oynarken gördüm. Galiba karımın oradan geçmesini bekliyordu. Yanına gitim, bana:

— Haydi git şuradan.. Ben bir senedenberi karını besliyorum. Ondan ayrılmam.

Dedi. Biraz uzaklaştım, Bana işaretle bazı şeyler anlatmak istedi. Bu işaret benim için ölümdü, bu işaretle kızıma da ayni şeyi yapacağını bildiriyordu. 12-13 yaşında bir kızım var. Gözlerimi, kafamı, kan bürüdü, kendimden geçtim. Arıma gitmişti. Sonra ne oldu, bilmiyorum.

— Bu bıçak senin mi?

— Evet, benimdir.

Reis — Neden kadından ayrılmadın? Dava etmedin?

— Dava edecektim. Fakat karım haber gönderiyordu.

— Otur oturduğun yerde. Bir topan ekmeği ye.. Yoksa pislikten ve açlıktan ölürsün.

14 yaşındaki kızı Fatma dinlendi. Süleymanın dört, beş senedenberi evlerine girip çıktığını, annesile bir alâkası bulunduğunu görmediğini, kendilerine yardım ettiğini, babası evde yokken de geldiğini söyledi vededi ki:

— Ben bulaşık yıkamağa gider, onları yalnız bırakırdım. Fakat bir şey görmedim. Süleyman hastalandığı vakit bizim evde kaldı, bir gün başı yastıktan düşmüştü, annem tutup kaldırdı.

Bu sırada maznun sandalyesinde oturan Alinin ağzından gayri ihtiyarî şu sözler döküldü:

— Yazık sana kızım.

Fatma, sözüne devamla, bir gün Süleyman tarafından kendi uzun saçlarının kesildiğini, Süleyman bunu yaptıktan sonra:

— Babana söyleme, başını keserim senin. dedi. Benim için fena bir maksadı var mıydı, yok muydu bilmem. Belki fırsat bulmamıştır.

Daha sonra Alinin karısı Naciye dinlendi. 45 yaşında olduğunu, kocasının hasta olduğu sırada Süleymanın kendilerine baktığını, bunun sebebini bilmediğini söyledi. Ve Ali için hiç bir vakit (kocam) demiyerek daima (koca) diyerek şu ifadeyi verdi:

— Süleymanı evimize davet eden koca idi. Ben dört çocuğumla bir odada, Süleyman da Ali ile diğer odada yatarlardı. Bir gün Süleymanı kovdu. Sebebi dedikodudur. Ben bu ihtiyar adama acıdığım için ondan ayrılmıyordum. Kardeşlerim bana iftira edilmesine kızdılar, evlerine çağırdılar. Fakat bu ihtiyara acıyordum. Ortada bir şey yokken koca, benden şüphe ediyordu. Heriften fenalık anlamadım.

Muhakeme bundan sonra bazı şahitleri dinledi ve şahitler; Naciyenin Süleymanla düşüp kalktığını bilip gördüklerini söylediler. Hattâ Süleymanın Fatma ile bilâhara evlenmek istediğini de beyan ettiler. Muhakeme şahit celbi için yarına kaldı.

KIRIK PLAK

Tefrika No. 18 Yazan: BEDİT ESEN

Ve Nebil, onun bukadar boş, bukadar insafsız, bukadar hissiz olan kafasına gıpta ederek arkasından baktı. Adamın yazıp uzattığı adresi dalğın, balğın aldı. Bulut kaplıyan gözlerile okuyamadığı bu kâğıda bakarak omuzları düşük, adımları sürçerek kapıya doğru yürüdü. Şişman tezgâhtar başını salladı.(Tevekkeli zavallı kadın her zaman okadar bedbaht görünmezdi. Kimbilir nasıl bir gizli facianın kurbanlarıydı bunlar..) Elinin tersile burnunu kurulayarak :

— Bu kadın canlı muamma.. Konuşan mumya derlerdi, herkeste merak uyandırmıştı. Ne kibar halleri vardı. Tevekelli iyi bir aile kadını imiş zavallı yazık.. Dedi. Allah dileeğine kavuştursun.

Ve hayırlı bir iş yapmış adamlara mahsus rahatlıkla için için sevindi.

Fakat ayaklarını sürüyerek giden adam birdenbire durdu. Süratle geri dönerek:

— Baksanız a... dedi. Medit hanımın diktiği elbiselerden elinizde bulunan var mı?

Adam acımak ifade eden bir dudak gülüşü ile başını salladı:

— Hepsi duruyor beyim.. İşler kesat.. Eskisi gibi işlemiyor.. Piyasada rekabet çoğaldı. Mağazanın birkaç eski müşterisinden, şöhretinin eskiliğine güvenüp gelen birkaç sonradan görme yeni zenginden baş ka buraya gelen yok gibi.. Herkes yeni firmaların, ucuz terzihanelerin peşinde. İyi iş, kötü iş aldırış eden yok. Medit hanımın kumaşını alarak kendi hesabına diktiği elbiselerin hepsi duruyor. Tabiî mağaza kendi malı dururken onları satmaz. Bu da zaten onun şahsına has bir muameledir. Mağazamız ondan çak memnun da böyle bir şey yapıyoruz yoksa bu muamele başka hiç bir (işçi) ye yapılmaz. Ekseri hazır elbise üzerine iş yapan yeni zenginler caf caflı şeyleri beğeniyor onun için bazı geceler evinde ticarethane hesabına diktiği elbiseler de vardır.. Onların da son zamanda dikilenleri duruyor.

Yalnız biri benbe ve bir siyah iki tuvaleti model diye bir Mısırlı prense sattık. —Tabiî ticarethane hesabına diktiklerinden— sonra ayni modelleri tekrar diktirdik. Bunlar da duruyor halbuki bu tuvaletler terziliğin birer şaheseridir. ve bütün Medit hanımın zevkının mah sulüdür.

— Rica ederim Medit hanımın diktiği bütün elbiseleri sardırıp faturalarıhazırlatınız

Adam birdenbire korkmuş gibi bir adım geri çekilerek gözlerini tekerlek tekerlek açtı:

— Emredersiniz efendim.. Lâkin fiyatlar?..

— Fiyatlar ne olursa olsun. Hepsini alacağım. Fakat bu akşam hemen şimdi hepsi hazır olmalı. Mağazanın kapanması yaklaşmıştı. Fakat kaçırılacak fırsat değildi.

Şişko tezgâhdar derin bir reveransla eğilerek tekrar:

— Emredersiniz efendim.. Şimdi dedi ve etekleri ıslık çalarak koştu.

Bu elbiselerin içinde neler yoktu? Tayyörler, kışlık mantolar, tuvaletler, çay, ev, sokak elbiseleri. zavallı sevgili Medit.. bunlar ne emekle meydana gelmişti. Biraz sonra hepsi hazırdı. Nebil müthiş bir yekûn tutan faturayı ödedi ve paketleri bir taksiye yükliyerek son hızla Şişliye doğru sürdürdü.

Tezgâhtar şimdi bu koşan otomobilin arkasından bakıyor:

— Önce çok kaba davrandım. Bukadar kibar, (paralı) adama yapılmıyacak bir muamele yapım diye üzülüyordu.

Aksi gibi şoför yabancı ve acemi idi. Vakit de hayli ilerlemişti. Şişli son istasyonundan sonra bir sürü sokaklara girip çıktılar, rast geldikleri birkaç kişiye sordular. Ne sokağı, ne ev sahibini bir bilene rastlamadılar. Vakit gittikçe ilerledi. Sokaklarda kimseler kalmadı. Ve Nebil ertesi gün tekrar gelmek üzere aramaktan vaz geçti.

(Devamı var)

— Bugün Türk Hava Kurumuna bağışlıyacağımız kurbanlar, yarın bizi ölüm tehlikesinden koruyacak kanatlar olacaktır.

HORTLIYAN CANAVAR

Tefrika No. 1 Çeviren: R. SAGAY

— I —

Svanild, elindeki kitabı bıraktı. Yarım saattenberi dıvardaki saate beş defa bakmıştı. Sinirlerinin bozukluğu dakikadan dakikaya fezlalaşıyordu. Vakit gece yarısını otuz beş geçiyordu. Halbuki kardeşi Oliver bu yıldızlı ve ayazlı gecede henüz eve gelmemişti.

Danovlu Hamond ailesinin son mümessilleri olan bu iki kardeş daima birbirlerile anlaşan iki arkadaş gibi idiler. Fakat harbin nihayetinden ve ağabeyleri Reggi'nin ölümünden beri aralarındaki bağlar çok daha kuvvetlenmişti.

Rüzgâr, fırtına halinde denizden doğru esiyordu. Şatonun kalın dıvarları genç kızın dışarıda rüzgârın ıslıklarını işitmesine mani oluyor ve kudurmuş tabiatin bu elemanlarının ortasında, içinde bulunduğu odadaki ölüm sessizliği daha endişe verici bir hal alıyordu.

Oturduğu odanın vaziyeti ve içindeki eşyalar da endişesini kuvvetlendiriyordu. Şöminenin iki tarafında asılı duran levhalar 1556 da buzlu ve soğuk bir gecede Danov'ın asırlık canavarı tarafından öldürülen Godfroi Hamand ilekarısını gösteriyor, ve üst tarafta duran daha küçük bir tablo da, bu canavara galip geldikten sonra 1526 da kendisini öldüren ve sihirbaz Magnus ismini taşıyan cedlerini gösteriyordu.

Svanild, saate yeniden baktı ve nazarları bu üç tabloya doğru kaydı. Şimdi gölgelerle dolu gibi duran bu odayı küçük bir lâmba aydınlatıyordu ve ocaktaki küller altında ki son ateş söndüğü zaman da, buradaki her türlü hayat sesi ortadan kalkmış göründü.

Svanild, yirmi yaşında, uzun boylu, iri yapılı, enerjik çizgili sakin gri gözlere malik bir genç kızdı. Kumral saçları, gümüşu andıran bir renge doğru kaçıyordu.

Metrdotel Dalton, biraz konuşmak bahanesileiçeri girdi. hakikatte o da duyduğu endişeyi ortadan kaldırmak için geliyordu.

Sıkıntılı bir sesle:

— Mis Svanild, M. Oliver oldukça geç kaldı, dedi.

— Başına biçimsiz bir iş gelmede...

— Fena bir karşılaşma daima mümkündür matmazel. Böyle bir gecede Ad kardeşler muhakkak faaliyettedirler.

— Ne olacak Dalton, bu iki kardeşin kaçak av yapmaktan başka ne suçları var sanki?

— Zavallı masum hayvanları yakalamak için tuzak kuran adamların her şeye muktedir olabileceklerini unutuyorsunuz. Ad kardeşler çok kincidirler. Bilhassa Şarlı geçen ay Oliverin kendisine verdiği terbiye dersinden dolayı intikam alacağını söylüyormuş.

— Kardeşimden intikam alacağına benden almak istesinler. Çünkü tuzakların konduğu yere Oliveri gönderen bendim. Oliver, Şarlı yalnız hapsettirmek istiyordu.

— Her ne hal ise, iki kardeş de, M. Olivere şatonun parkından hariçte rastladıkları takdirde öçlerini alacaklarını herkese yaymışlar.

— Bilâkis bu hal beni endişeye düşürmiyor Dalton. Onlar, bu işe girişmeğe cesaret edemezler, çünkü bundan çok bahsettiler...

— Belli olmaz ki...

Dalton tereddüd ve sonra devam etti:

— Eğer M. Oliver, Banova gitti ise, her halde ormandan geçen kestirmeye sapmamıştır, değil mi matmazel?

Svanild derhal cevap vermedi, Hizmetçi de, bizzat düşündüklerine tercüman olmuştu.

Nihayet: — Canavardan korkulacak bir şey yok ne ise, dedi. Kırk senedenberi görünmediği malûm.

— Fakat bu bir mana ifade etmez ki. Bazı vakitlerde, canavar belki yüz yirmi sene görünmemiş, sonra ortaya çıkarak her zamankinden daha müthiş vakalara sebep olmuştur.

Hizmetçi gayri ihtiyarî dıvarda asılı duran cedlerin portrelerine baktı, Genç kız titredi. Ve zahirî lâkaydisini kaybetti.

— Ah, onun meydana çıkacağını evvelden bir duyabilseydik, diye içini çekti.

— Peki ne yapacaktınız?

— Buraya profesör Loç veya Mis Bartendali çağırırdım.

— Mis Bartendal mi? Bu kadın buraya hiç geldi mi?

— Hayır, yalnız gizli kuvvetlerle, ispirtizma ile uğraşan ve ayni zamanda bir polis hafiyesi gibi hareket eden bir şahsiyet imiş.

Valton başını iki tarafa sallıyarak: — Bu bizim canavar hakkında kimsenin bir şey yapamıyacağından korkuyorum, diye cevap verdi. Siz daha çok gençsiniz Ben buraya, büyük babanızın ölümünden sonra, ne meşhur hafiyelerin, ispiritizmacıların, sihirle uğraşan kimselerin geldiğini gördüm. Hiç birisi bir neticeye erişemedi.

— Görünüşe bakılırsa bundan da memnun görünüyorsunuz. Eğer canavarın hikmeti vücudu anlaşılırsa Hamand ailesinin şöhretinin kay bolacağından korkuyorsunuz. Hakikaten belki bin senedenberi tabiat harici bir ölüm ile büyük bir talih Hamandları daima takip etmiştir.

Svanild birdenbire sustu: Holde telefon çalıyordu. Sebepsiz yere, genç kız ile ihtiyar adam titrediler. Ve derhal odadan fırladılar. Galeri hafif bir ziya ile aydınlanmıştı Tavuç tarafta oda hizmetçisi telefonu açmış konuşuyordu. Ev sahibesinin geldiğini görünce kısık bir sesle :

— Miss, kapıcı dairesinden telefon ediyorlar. Canavar ormanda imiş. Ulumasını duymuşlar. Halbuki M. Hamand daha dönmedi!.

(Devamı var)

Esnaf Cemiyetleri Müşterek Toplantısı

İstanbul esnaf cemiyetleri müşterek kongrelerini dün Eminönü Halkevi salonunda yapmışlardır. Kongrede 200 kadar mümessil bulunuyordu.

Kongrenin ilk celsesinde müzakere heyeti seçilmiş ve bundan sonra müşterek yardım teşkilâtını idareye memur heyet reisliği namına yardım heyeti başkanı Bakkallar cemiyeti reisi Bay Rüştü Turaç kürsüye gelmiştir.

HEYETİN TEMENNİLERİ

Rüştü Turaç, evvelâ heyeti umumiyeyi millî şef Atatürkün manevî huzurunda 3 dakika sükûta davet ettikten sonra teşkilâtı faaliyetinni anlatmış ve heyetin şu temennilerini kongreye bildirmiştir:

1 — Hastane binamızın cemiyetimize mal edilmesini temin için umumî heyetlerimizden karar alınması,

2 — Hiç olmazsa 80 yatakli bir paviyon inşası,

3 — Fevkalâde ve mühim ihtiyaçları önlemek için cemiyetlerimiz adına konser ve müsamereler ihzarı

4 — Bu işlerde cemiyetlerin birlikte çalışmalarını temin için aramızdan hiç olmazsa 5 kişilk bir heyetin ayrılması.)

SAĞLIK KURULUNUN DİLEKLERİ

Bundan sonra Kongre reisi sağlık kurulu başkanı ve Dokumacılar cemiyeti reisi Yahya Yılmaz kürsüye gelmiştir.

Yılmaztürk umumî ihtiyaçlardan bahsetmiş ve bilhassa hastahanelerin temliki, hasta nakil vasıtaları, pavyon inşası ve nihayet lâburatuvar malzemelerinin temini zaruretlerine temas etmiştir.

ESNAF HASTAHANESİNİN FAALİYETİ

Daha sonra hesap murakiplerinin, İstanbul esnaf cemiyetleri hastanesi baş hekimliğinin raporları okunmuştur.

Geçen yıl içinde esnaf cemiyetleri hastahanesinde 4238 hasta muayene ve tedavi edilmiştir.

1 eylül 1938 den itibaren geçen 4 ay içinde hastahaneye yatırılarak tedavileri yapılanların sayısı 32 si kadın, 186 sı erkek olmak üzere 218 dir.

Bundan sonra bazı hususlar daha görüşülmüş ve bilâhara bu meyanda hastane ve pavyon temini isteğinin tahakkuku ile uğraşacak 6 kişilik bir heyet ekseriyetin kabulile intihap edilmiştir.

Bunu takiben bir neşriyat münasebetile yapılan bir temenni zapta geçirilmiş ve yeni yardım heyeti azahklarına şu zevat seçilmişlerdir:

Bakkallar cemiyeti reisi: Rüştü Turaç,

Kahveciler Cemiyeti reisi: Celâl Bozkır,

Hamamcılar cemiyeti reisi: Osman,

Arabacılar cemiyeti reisi: Faik

Marangozlar cemiyeti reisi: Alâettin,

Ekmekçiler cemiyeti reisi: Şevki.

Bayram maçları

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Futbol Ajanlığından:

1. 2. 939 çarşamba günü yapılacak maçlar:

Şeref stadı:

Ortaköy - Galata Gençler A takımları saat 11,15.

Hakem: Şahap Şişmanoğlu.

Kasımpaşa - Boğaziçispor A takımları saat 13.

Hakem: Halid Galib Ezgü.

Anadoluhisar - Beylerbeyi A takımları saat 15.

Hakem: Necdet Gezen.

3. 2. 939 cuma günü yapılacak maçlar:

Şeref stadı:

Kasımpaşa - Ortaköy A takımları saat 13 .

Hakem: Necdet.

Anadoluhisar - Davutpaşa A takımları saat 15.

Hakem: Adnan Akın.

İmpeks Şirketi Tahkikatı İlerliyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bir mektup da şayanı dikkat görülmektedir. Bu mümessil, Mütareke devrinde Kadıköy kumandanlığını yapan Takar'dır. Fabrikasından aldığı mektupta, kendisine mümessillik hukukunun baki olduğu, fakat işlerin yürümesi için İmpeks şirketiyle teşriki mesai mecburiyetinde kalındığı bildirilmiştir.

Bu Limited şirketin teşebbüsatiyle alâkadar olarak Naci, Hayri, İbrahim, Haydar ve Mahmut isimleri de zikredilmektedir. Ankara Adliyesi bunları dinlemiştir.

"TAKAR EFENDİ,, MÜESSESESİNİN FAALİYETİ

Dün bir muharrimiz yukarıda ismi geçen "Takar,, müessesesi hakkında şayanı dikkat malûmat toplamıştır.

Bu malûmata göre Galatada Küçük Balıklı hanının birinci katında bir daire işgal eden ve 1875 senesindenberi memleketimizde çalışan "Takar efendi" müessesei; şimdiye kadar hükûmete harp gemileri yapmağı teklif etmiş Deniz müesseselerimize hususî gemi boyaları vermiştir. Ayrıca; Rusûmatın aldığı kaçakçı takip motörlerini de bu müessese verdiği gibi son olarak da Aanadoluhisarındaki "Halat fabrikası,, nı inşa etmiştir.

"TAKAR EFENDİ" NİN MUHARRİRİMİZE SÖYLEDİKLERİ

Yukarıda yazılan fabrikadan gelen mektup meselesinin doğru olup olmadığını öğrenmek üzere kendisiyle görüşen arkadaşımıza Bay Takar şunları söylemiştir:

"— Ben bu işi sizden; gazetelerden öğrendim. Benim mümessili bulunduğum firma Deniz Banka ne benim vasıtamla ve ne de doğrudan doğruya bir tklifte bulunmamıştır.

Bizim fabrika; daha ziyade zırhlı ve harp kamyonları, motör işlerinde ileridedir.

Biz yalnız hükûmetin bir müddet evvel almak istediği zırhlılar üzerine teklif yapmıştık. Lâkin klering zorluğundan dolayı mutabık kalamadık; Siparişi İtalyanlar aldı!...

İhtimal muhtelif branşlardan da bizim firmaya müracaat vaki olmuştur bunu biz bilemiyiz. Mektup meselesine gelince bize Deniz Bank işiyle alâkadar; hiç bir mektup gelmedi.

Yalnız kredi anlaşması ve hükûmetin İngiltereden malzeme almağı kararlaştırdığı sırada bazı kimselerin Londraya gittiklerini duydum. Bu arada bizim firmaya da müracaatlar vaki oldu ve firmadan:

"— Siz ne için temasta bulunmuyorsunuz. Siz de çalışın.,, diye bir mektup geldi.

Benim umumî harp senelerinde Kadıköy kumandanı olduğumu yazıyorlar olsaydım bu şerefli vazife ile iftihar ederdim. Ben 1875 senesindenberi Suadiyede Gülşen sokak 5 numarada otururum. Cebimde İngiliz pasaportu var ama tam Türküm. Böyle karışık işlerden hoşlanmayız.

Krep'i şahsan tanırım lâkin hiç alâkam yoktur.!,,

KREP'İN OTURDUĞU EV

Diğer taraftan anî olarak İngiltereye gittiğini dün haber verdiğimiz İngiliz mühendis M. Krep hakkında tahkikat yapan muharririmiz, dün mumaileyhin hareketinden evvel oturduğu ve Deniz Bank eski umum müdürü Bay Yusuz Zıyanın sahiplerinden bulunduğu Ayaspaşadaki "Üçler" apartmanına gitmiştir.

Apartman kapıcısı da, M. Krep'in Londraya gitmiş olduğunu ve dairesinin kilitli bulunduğunu söylemiştir.

MUHAKEME

Diğer taraftan şehrimizde Kemal film müessesesi sahiplerinin ev ve yazıhanelerinden alınarak Ankaraya götürülen evrak ehemmiyetle tetkik olunmaktadır. Tekmil tahkikatın da pek kısa bir zamanda ikmal edilerek mesullerin muhakeme olacakları anlaşılmaktadır.

Bir Yıllık Tiftik Ihracatımız Ne Kadar?

Ankaradaki tiftik cemiyetinin tiftik ihracatını bir elden idare edeceği İstanbul piyasasında şayia olduğu ve tiftik ihracı için müsaade alan 150 den fazla tacirin telâşa düştüğü dünkü bir gazetede yazılmıştı.

Dün yaptığımız tahkikata göre tiftik cemiyetinin böyle bir kararı olmadığı gibi bu hususa dair görüşülmemiştir. Bundan başka ayni gazete geçen yıl içinde bir şirketin tiftik ihracatında birinci dereceyi ihraz ettiğini yazmıştır.

1938 yılında memleketimizde 3,239,725 kilo tiftik ihraç edilmiştir.

Bunun 1,633,026 kilosu Almanyaya ve 922,388 kilosu da Rusyaya ve mütebakisi İtalya, İngiltere Japonya, Fransa, Çekoslovakya, Polonya, Amerika ve Romanyaya ihraç edilmiştir.

İhraç yapan firmaların yekûnu 23 olup bunların arasında birinci derecede ihracat yaptığı bildirilen şirketin 937 ve 938 yıllarında bir balye bile tiftik ihraç etmediği anlaşılmıştır.

Ingiltere büyük Bir hızla Silahlanıyor

Her hafta filoya yeni bir harp gemisi iltihak edecek

Londra, 27 (A. A.) — Röyter ajansı bildiriyor:

İnşa halinde olan küçük gemilerden maada bu sene filoya her hafta bir harp gemisi iltihak edecektir.

Bahriye Nazırı, şimdiki inşa süratinin sulh zamanında emsali olmadığını bildirmektedir.

Bundan başka halen mühim harp gemileri inşa halindedir. mutasavver gemiler şunlardır:

7 saf gemisi, 21 kruvazör, 29 destroyer, 15 denizaltı ve 5 tayyare gemisi.

7 saf harp gemisinin dördü bu sene denize indirilecektir.

İngiliz Başvekili mühim bir nutuk söyliyecek

Londra, 27 (A.A.) — B. Chamberlain bugün Birminghama gitmiştir. Yarın orada beynelmilel vaziyet hakkında bir nutuk söyliyecektir.

Kudüste şiddetli bir arbede

Kudüs: 27 (A. A.) — Son on gün zarfında asiler, taarruzlarını arttırmışlar ve 5 kişinin ölümüne ve 8 kişinin yaralanmasına sebebiyet vermişlerdir.

Asilerin kumanda heyeti, her türlü yağmagerlik ve hayduluk hareketlerini ve halkın parasını gasbetmek için yapılacak bütün teşebbüsleri idam cezası ile tecziye etmeğe karar vermiştir.

Askerî tathir harekâtı, maverayişşeria arazisine kadar teşmil edilmiş ve galile ile bilhassa samariyo'da birçok müsademeler olmuştur.

Bükreşte bir Demir muhafız şefi öldürüldü

Bükreş: 27 (A. A.) — Rador Ajansı bildiriyor:

Perşenbe akşamı, polis memurları, Bükreş varoşunda şüpheli bir eve girerken tabanca ateşi ile karşılanmıştır. Biri ağır olmak üzere üç polis memuru yaralanmıştır. Ateşe mukabele eden polis memurları mütecavizi öldürmüşlerdir. Bilâhare, ölen mütecavizin, Codreanu'nun ölümünden sonra demir muhafız tethişçi şefi olan ve uzun zamandanberi polis tarafından aranılmakta bulunan Vasile Crestesco olduğu anlaşılmıştır.

Askerlik İşleri

Yoklamaya davet

Kadıköy Yerli askerlik şubesinden:

1 — Kadıköy askerlik şubesine mensub 310-330 doğumlu yerli ihtiyat erlerinin senelik yoklamalarına 6 şubat 939 da başlanacak 15 mart 939 da bitecektir.

2 — Yoklama günleri aşağıda yazılıdır.

3 — 310 (dahil) dan 330 (dahil) yerli ihtiyat erlerinin tayin edilen günlerde nüfus cüzdanlarile birlikte şubeye gelmeleri ve yoklamaya gelmiyen erlerle bunlardan hükûmet ve hususî müesseseler, fabrika ve şirketlerde müessese âmirleri de askerlik kanununun 93 üncü maddesi mucibince cezalandırılacaktır.

4 — Yoklamalar saat 9 dan 12 ye kadardır.

Cafer ağa, Rasim paşa, Hasan paşa, İkbaliye, İbrahim ağa, Osmaniye, Mecidiye, Osman ağa, ve Kızıltoprak, Erenköy nahiyelerinde oturanlardan:

310-320 doğumlular 6-15 şubata

321-325 doğumlular 26 şubata kadar .

326-330 doğumlular 15 marta kadar.

Muayeneleri yapılacaktır.

Yabancı Kadıköy askerlik şubesinden:

∴

Kadıköy, Üsküdar, Beykoz kazaları çevresinde oturan taşra şubelerine mensup yabancı 310 ilâ 330 doğumlu ihtiyat eratın mutat olan senelik yoklamalarına 6 şubat 939 tarihinde aşağıda gösterilen günlerde başlanacaktır.

1 — 6-15 şubat gününe kadar 310-320 doğumlular

2 — 16-26 şubat gününe kadar 321-325 doğumlular

3 — 26-15 mart 939 gününe kadar 326-330 doğumlular

4 — Yoklamaya gelmiyen yabancı ihtiyatlarla bunları resmî ve hususî müesseselerde istihdam edenlerin askerlik kanununun 93 üncü maddesi mucibince cezalandırılacağı ilân olunur.

TİYATROLAR

TURAN TİYATROSUNDA BU AKŞAM

TURAN TİYATROSU

Bu akşam

C. Sahir, İsmail Dümbüllü Birlikte

BİNNAZ ÇELEBİ KOMEDİ 3 P.

Yeni varyete numaraları

1 - 2 - 3 Şubat geceleri Hamiyet Yüce ses ve arkadaşları Cemal Sahir İsmail Dümbüllü birlikte

★

Tepebaşı Dram kısmı

Bu akşam 20,30 da

HAYDUTLAR 5 Perde

★

İstklâl caddesinde Komedi kısmında

Günü saat 14 de

ÇOCUK TİYATROSU

Bu akşam 20,30 da

OĞLUMUZ 4 Perde

Türk Umumî Tiyatro

Anonim Şirketi

Şirketimizin Aksiyonerlerinin 7 mart 1939 salı günü saat 14 buçukta Beyoğlunda Yeşil cam sokağındaki 15 numaralı şirketin merkezinde yapılacak heyeti umumiye toplantısında bulunmaları rica olunur.

Ticaret kanununun 371 inci maddesine ve esas mukavelenamemize göre elinde en az yirmi beş aksiyon olanlar ve toplantıda bulunmak istiyenler toplantı gününden evvelki hafta içinde aksiyonlarını şirket merkezinde bırakmaları lâzımdır. Şehrimiz veya yabancı memleketler bankalarına bırakılacak aksiyonların sertifikaları da aksiyonları yerine geçer.

Görüşülecek maddeler

1 — İdare meclisi raporu.

2 — Mürakıp raporu

3 — 1938 senesi hesaplarile bilânçosunun kabulü ve idare meclisi âzalarının ibrası.

4 — İdare meclisinin seçilmesi

5 — İdare meclisinin 1939 senesi Jetonlarının kararlaştırılması

6 — Mürakıpların seçilmesi ve ücretlerinin kararlaştırılması.

D. Bank Umum Müdürünün Beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kası var mıdır?

— Mühendis Süleymanın odasından alınan evrak Deniz Bankla alâkadar değildir. Şahsî evrakı olsa gerektir.

İMPEKS ŞİRKETİ MESELESİ

Müdür İmpeks şirketi meselesi etrafında sorulan suallere de kısaca şu cevabı vermiştir.

— İmpeks meselesi biri maliye ve biri de iktisat vekâleti tarafından tayin edilen iki müfettiş tarafından tetkik edilmektedir. Adliye de bildiğiniz veçhile harekete geçmiştir.

— Müfettişlerin tetkikleri Deniz Bankın diğer işleriyle de alâkadar mıdır?

— Hayır müfettişlerin tetkik mevzuu yalnız İmpeks mselesidir.

İMPEKS ŞİRKETİNE VERİLEN MEKTUP

İmpeks şirketine verilen teminat mektubu banka tarafından mı verilmiştir?

— İmpeks şirketine bankamızca bir teminat mektubu verilmiş olması işi şöyledir. Bütün şirketler teşekkül ederken sermayelerinin bir kısmını toplayıp ruhsat almak için bir bankaya yatırmış olması lâzımdır. Banka da buna mukabil bir teminat mektubu verir. Hiç bir kanunî mahzuru olmıyan bu mektubu İmpeks şirketine banka vermiştir.

ON BİR VAPURUN SİPARİŞ İŞİNDE İSMİ GEÇEN İNGİLİZLER

— İki İngilizin 11 vapurun siparişi işinde alâkaları nedir?

— Yapılan tahkikat sırasında bunu teyid edecek bir şeye rastlanmamıştır. İngiltereye yeni on bir vapurun siparişi henüz vaki değildir. Banka bu husustaki hazırlıklarını ikmâl ederek vekâlete arzetmiş fakat iktisat vekâleti noktai nazarını henüz bildirmmiştir.

ETRÜSK İŞİ

— Etrüsk vapurunda yapılan tetkikatın safahatı hakkında bugün vazifedarlardan izahat istedim. Bilâhare sizi bu hususta tenvir ederim.

Almanyaya ısmarlanan diğer vapurlardan şu günlerde gelmesi beklnen bir vapur yoktur.

SATİYE İŞİ

— Satiyenin Fındıklıdaki binasının satın alınması safahatı, benim bildiğime göre iktisat vekâletince tetkik olunmaktadır. Ben geldiğim zaman vaziyeti bu şekilde buldum.

Ribentrop Varşovada

M. Bekle uzun görüşmelerde bulundu

Berlin, 27 (A. A.) — Varşovadan bildirildiğine göre, B. Von Ribbentrop ile B. Beck, muallak meseleler hakkında etraflı müzakerelerde bulunmuşlardır. B. Von Ribbentropun komintern aleyhdarı devletlerin diplomatik mümessillerini habul etmiş olduğu haber verilmektedir. Öğrenildiğine göre, B. Von Ribbentrop, bu mümessillere mensup oldukları devletleri alâkadar eden meseleler hakkında malûmat vermiştir.

Arnavutluk Kraliçesı anne oluyor

Tirana: 27 (A. A.) — Arnavutluk Ajansı bildiriyor:

Parlâmentonun fevkalâde olarak aktettiği bir celsede, başvekil, kral ailesinin yakında mes'ut bir hâdiseye intizar etmekte olduğunu resmen bildirmiş ve bu haber, mebusların şiddetli alkışlariyle karşılanmıştır.

Gayrimenkul Satış Ilanı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Bayan Zabelin 20044 hesap numarasiyle sandığımızdan aldığı (400) liraya birinci derecede ipotekli olup vadesinde borcun ödenmemesinden dolayı yapılan takip üzerine 3202 numaralı kanunun 46 ıncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icabeden Gedikpaşada eski Divanıâli yeni Mimar hayrettin mahallesinin müsellim sokağında eski 31 yeni 33 en yeni 3 kapı 218 ada 4 parsel numaralı bahçeli kârgir bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kayddına göre yapılmakadır. Arttırmaya girmek istiyen (120) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icarsi ve taviz bedeli ve dellâliye rusumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 30. 1. 939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat da şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılıga çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 16. 3. 939 tarihine müsadif perşenbe günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat on dörtten on altıya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayri menkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 3. 4. 939 tarihine müsadif pazartesi günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayri menkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbiteleriyle beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/318 dosya numarasiyle sandığımız Hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilânolunur.

★

DİKKAT

Emniyet Sandığı; Sandıktan alınan gayri menkulü ipotek göstermek istiyenlere muhaminlerimizin koymuş olduğu kıymetin nısfını tecavüz etmemek üzere iştirak bedelinin yarısına kadar borç vermek suretiyle kolaylık göstermektedir. (665)

Bayram Namazı

	S.	D.
Ezanî	2.	40
Vasatî	7.	51

MAKARNA FABRİKATÖRLERİNE

Makarna imali işin her nevi makineler ve yedek aksamı, makarna kalıpları ve kurutma makineleri teslim edilir.
Mose Çittone, Galata P. K. 1113 Tel: 41513 - 42689

Devlet Demiryolları İlânları

Beherinin muhammen bedeli 380 kuruş olan 5 ilâ 6 bin meşe çarî hat traversi kapalı zarf usuliyle 6/2/939 pazartesi günü saat 11 de Sirkecide 9 İşletme binasında satın alınacaktır.

Taliplerin 1710 liralık teminat ve diğer kanuni vesikalarını ihtiva edecek olan kapalı zarflarını ayni gün saat 10 a kadar komisyona vermeleri lâzımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (414)

Gayrimenkul Satış Ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Mahcur ölü İbrahim Halil namına 21328 hesap No. siyle sağlığında borç alınan 900 liraya karşı birinci derecede ipotek edilip vadesinde borcun ödenmemesinden dolayı yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 ıncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icabeden Kadıköyünde tuğlacı başı hacı Mustafa efendi mahallesinin eski Erenköy yeni Kayışdağı caddesinde eski 4. 4/3. yeni 14. 16 kapı No.lı bahçeli ahşap bir köşk ve tarlanın tamamı birbuçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen 240 lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin eminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve evkaf icaresi ve dellâliye rusumu ve taviz bedeli borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 30. 1. 939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır.

Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat da şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 16. 3. 939 perşenbe günü Cağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 14 ten 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayri menkul mükellefiyeti ile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 3. 4. 939 pazartesi günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayri menkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve mesarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbiteleriyle beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 937 / 364 dosya numarasiyle Sandığımız hukuk işleri servisine müracaatları lüzumu ilân olunur.

★

DİKKAT

Emniyet Sandığı; Sandıktan alınan gayri menkulü ipotek göstermek istiyenlere muhamminlerinizin koymuş olduğu kıymetin nısfını tecavüz etmemek üzere iştirak bedelinin yarısına kadar borç vermek suretiyle kolaylık göstermektedir. (664)

İstanbul Gümrükleri Baş Müdürlüğünden:

5602 sayılı arttırma kağıdında yazılı gayri safi sikleti 40 kilo ağırlığında 2000 lira değerinde koparılmış taze çiçek 28. 1. 939 günü saat 11 de Sirkecide Reşadiye caddesindeki gümrük satış salonunda 1549 sayılı kanun gereğince dahile ve harice satılacaktır. Pey akçeleri nin saat 10 buçuğa kadar vezneye yatırmalası mecburidir. Tl. 23219 (653)

İstanbul Belediyesi İlânları

		Tahmin Bedeli Adet		İlk teminat
Cerrahpaşa ve Zührevi hastahanelerine	Pelerin	23	8,00	64,80
	Hasta abası	80	8,50	
	Etajer	30	9,00	
Cerrahpaşa ve Haseki hastahanelerine	Portatif karyola	20	11,00	
	Çelik lamadan somyalı karyola	35	25,00	102,37
Cerrahpaşa, Haseki ve Zeynepkâmil hastahanelerine	Battaniye	60	6,50	70,50
	"	50	11,00	

Dairesi, adı, cinsi, miktarı ve tahmin bedeli yukarıda yazılı bulunan işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 13. 2. 939 pazartesi günü saat 14,30 da Daimî Encümende yapılacaktır. Şartnameler levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2390 sayılı kanunda yazılı vesika ve hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber yukarıda yazılı günde saat 14,30 da Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (658)

İstanbul Lokantacılar Cemiyetinden:

Cemiyetimizin 939 yılına ait muamele ve hesaplarının ve çalışma tarzının umumî heyet karşısında tetkiki ile idare heyetinin ibrası ve talimatname mucibince idare heyeti âzasının nısfının yeniden seçilmesi için kayıtlı âzamızın Cemiyet hüviyet cüzdanlariyle birlikte 30 ikincikânun 939 pazartesi günü saat 15 de Türbede Babıâli caddesindeki Cemiyet merkezinde hazır bulunmaları rica olunur.

Beyhude İztırab Çekmeyiniz!

NEVROZİN

Bütün ağrıların panzehiridir

BİR TEK KAŞE

NEVROZİN

Bu muannid baş ve diş ağrılarını süratle izaleye kâfidir Romatizma evcaı, sinir, mafsal ve adale iztırapları **NEVROZİN'le** tedavi edilir

Nezle, Grip ve Bronşite karşı en müessir ilâç **NEVROZİN'dir.**

***NEVROZİN'i* tercih ediniz.**

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İsmine dikkat, taklidlerinden sakınınız ve Nevrozin yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz..

Faruki KOLONYASI

İlk ve en eyi Türk Kolonyasıdır

Emsali arasında en güzel ve şık Mobilyalar satan
(Eski HAYDEN) Yeni

BAKER Mağazaları

Ziyaret ediniz. SALON, YEMEK ve YATAK ODASI takımlarının zengin çeşitleri her yerden eyi şartlar ve ucuz fiatlarla bulursunuz

Muhterem

Kadıköy

Halkına Sayın Müşterilerimize TÜRK ANTIRASİTİ gelmiştir
Fazıl Zaim mahrukat deposu
Telefon : 60728

Baylar !
Dünyanın en sağlam Sıhhî lastikleri olan

FOR-TEX

Prezervatiflerini daima tercih ediniz.

İstanbul İkinci İcra memurluğundan:

Dairemizin 938/5351 No. lu dosyasiyle mahçuz olup bu kere paraya çevrilmesine karar verilen Galatada Fermencilerde 47/49 No. lu dükkânda bir adet Torna tezgâhının birinci açık arttırması 9. 2. 939 perşenbe günü saat 15 ten 17 ye kadar ifa edilecektir. Bu arttırmada mahçuz eşya muhammen değerinin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde ikinci açık arttırması 14. 2. 939 da salı günü ayni saatte yapılacaktır. Alıcı olanlar muayyen gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaat ederek almaları ilân olunur.

Dr. İHSAN SAMİ

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113

ÖMER VASFİ AYBAR

Şişli Çocuk Hastanesi Baştabib ve Operatörü

Hergün 3—6 ya kadar

Cağaloğlu kızılay sokağı keçiören Appart. Telefon: 23756

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İdare hatbakıcıları ihtiyacı için 400 adet balta 400 adet keser 200 adet destere 200 adet kürek alımı açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 7 . 2 - 939 salı saat 14 de Büyük Postahane binasında toplanacak alım satım komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedel 1320 lira muvakkat teminat 99 liradır. İsteklilerin olbaptaki idarî ve fennî sartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde Müdürlük idarî kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzile birlikte komisyona müracaatları. (303)

Emlâk ve Eytam Bankası İlânları

Esas No.	Yeri: 1		Mukadder kıymeti	Depozitosu
34	İsanbulda, Fındıklıda, Möl-la Çelebi mahallesi Dolmabahçe caddesi eski 136 - 136 Mü. 138, 140 yeni 172,184	Nevi Kârgir Antrepo	T. L. 206.700	T. L. 41.340

1. — Tafsilâtı yukarıda yazılı antrepo pazarlık usuliyle satışa konulmuştur.

2. — Pazarlık 6 Şubat 939 pazartesi günü saat on beşte İstanbul şubemiz satış komsiyonu huzurunda yapılacak ve ihalesi Ankarada idare meclisimizin tasvibine arzedilecektir.

3. — İstekli olanların mezkûr tarihte saat on beşte İstanbul şubemizde hazır bulunmaları ve o tarihe kadar depozitoyu veznemize yatırmaları (753) "648"

SÜMER BANK

Birleşik Pamuk ipliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesinden:

Pamuk ipliği Satışı:

Kayseri bez fabrikası malı	12 No.	Paketi	415	kuruş
	16 »	»	480	»
Nazilli basma fabrikası „	24 »	»	580	»
Ereğli bez fabrikası „	24 »	»	580	»
Yalnız Ereğli bez Fabrikasında:				
10 Balyalık siparişler için		»	575	»
15 „ „ „		»	570	»
25 „ „ „		»	565	»
50 „ „ „		»	560	»

Fiatlarla fabrikada teslim şartile satılmaktadır.

İplik müstehliklerinin yukarda yazılı fabrikalara gönderecekleri bedelleri mukabilinde ihtiyaçları nisbetinde iplik siparişi verebilecekleri ve 24 numaradan ince ve muhtelif maksatlara yarayabilecek pamuk ipliği müstehliklerinin de ihtiyaçlarını yine aynı şartlarla yalnız Ereğli fabrikasına sipariş edebilecekleri ilân olunur.

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Bayan Fatma Ruhatın 17381 hesap No. siyle Sandığımızdan aldığı (400) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 ıncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icabeden Üsküdarda Bulgurlu mahallesinde kireç fırını sokağında eski 4 Mü. yeni 8 No. lu fazla bahçeli kârgir bir köşkün tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen 50 lira pey akçesi millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle Belediye resimleri, vakıf icaresi, taviz bedeli ve tellâliye rusumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 6. 2. 939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat da şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 17. 3. 939 tarihine müsadif Cuma günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 ten 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayri menkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 4. 4. 939 tarihine müsadif Salı günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayri menkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbiteleriyle beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 37/164 dosya numarasiyle sandığımız hukuk işleri servisine müracaatları lüzumu ilân olunur.

★

DİKKAT

Emniyet Sandığı; Sandıktan alınan gayri menkulü ipotek göstermek istiyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin nısfını tecavüz etmemek üzere iştirak bedelinin yarısına kadar borç vermek suretiyle kolaylık göstermektedir. (663)

TÜRK HAVA KURUMU

Büyük Piyangosu

4 üncü Keşide: 11-Şubat-939 dadır.

Büyük ikramiye: 50.000 Liradır.

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Bu tertipten bir bilet alarak iştirâk etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

İstanbul deniz küçük nakliye esnafı cemiyetinden:

Cemyietimizin 26. 1. 939 tarihinde akdi mukarrer senelik alalâde içtimaında ekseriyet hasıl olmadığından mezkûr toplantı 9. 2. 939 perşembe gününe talik edilmiştir. Esnafımızın o gün saat 14 den 17 ye kadar Eminönü Halkevine gelmeleri rica olunur.

Sahibi: Ahmet Cemalettin SARAÇOĞLU
Neşriyat müdürü: Macit ÇETİN Basıldığı yer Matbaai Ebüzziya